

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szubotica, KEDD 1923. május 29.

142. szám

M megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt,
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lohbach-palota)

Az alkotmány igazi védői

Szép, komoly, nemes beszédet mondott a nemzetgyűlés utolsó ülésén a Német Párt elnöke. E beszéd cselekedete mellett nem lehet szó nélkül elhaladni az ország nemzeti kisebbségeinek, a kiknek ez a felszólalás adta meg politikai történetük kezdetét. S nekünk egy okkal több van arra, hogy jóérzéssel köszöntsük ezt a beszédet, mely egyébként okos kompromisszum volt a bátor helytállás és bölcs alkalmazkodás között. Mert csak a minap tettük ezen a helyen szavát annak jelentőségét, hogy a Német Párt képviselői hallgattak akkor, amikor a politikai nyilvánosság előtt támadták a nemzetiségeket s vonták kétségbe a politikai élethez való jogukat. A Német Párt elnöke most likvidálta ezt a tartozást s a beszéd jelentőségét szívesen elkönyveljük a késedelem okozta kár megtérítésére.

Írói tolláról, embert ellenségéről lehet megismerni. A Német Párt elnöke beszédének jelentőségét azokból a közbeszólásokból is meg lehet állapítani, amelyeket a nemzetgyűlés tagjaiból kikényszerített. A közbeszólók csoportját Pribicsevics vezette. Pribicsevics Szvetozár — a demokrata-párt elnöke, a koalíció belügyminisztere, a demokrácia rendőrállamának Platója, a rendőrállam demokráciájának Montesquieu-je. Pribicsevics Szvetozár, aki pártot alapított a demokrácia programjából, melyet a legféltelenebb reakcióval akar megvalósítani, a közbeszólások során kétségbevonta azt, hogy ebben az országban lehet nemzetiségi kérdéstről beszélni s hogy ennek az országnak vannak nemzetiségei.

A demokráciát, a türelem politikáját, a nép uralmat, az egyenlő érvényesülés követelését úgy értelmézi a demokrácia jegyében világra vetélt párt elnöke, hogy megtagadja az ország lakosai százezreinek a nyelvéhez s kulturájához való ragaszkodást és annak a küzdelemnek jogosultságát, mely a nyelvhez és kulturához való ragaszkodását politikai céljává emeli.

Ennek a pribicsevicsi álláspontnak nem ez az első s fájdalom, nem ez az utolsó megnyilatkozása. Azt mondja Pribicsevics és azt mondják a pribicsevicsiek: az alkotmány deklarálja az állampolgári egyenlőséget. Állampolgári egyenlőség mellett pedig a nemzetiségi szervezkedéseknek nincs sem politikai, sem morális jogosultságuk.

Ez talán igaz is lenne, ha az állampolgári egyenlőség tana nem maradna meg abban a hűvös elzárkózottságban, amelyet neki az alkotmány biztosít; ha a gyakor-

lati politikusok életképesebben tartanák az állampolgári egyenlőség dogmáját, mint amilyenek ma tartják, amikor örködve vigyáznak, reszketve félnek attól, hogy a polgári egyenlőség elve valamiképpen a törvény palotájából kitéved a közélet poros, sáros uccáira. A gondos kertészek ők, akik az alkotmány üvegházából nem merészelik kiültetni a szabadmezőkre a jogegyenlőség palántáját.

Az új uralkodók elfelejtik azt, amit a régi alattvalók tanultak. Magyarországon is volt nemzeti törvény, mely az állampolgári egyenlőséget deklaráta s a régi Magyarország nemzeti s mégis politikai pártokká szervezkedtek, hogy a nemzeti törvény végrehajtását kiharcolják. Az SHS. királyság nemzeti s mégis politikai pártokká szervezkedtek, hogy a nemzeti törvény végrehajtását kiharcolják. Az SHS. királyság nemzeti s mégis politikai pártokká szervezkedtek, hogy a nemzeti törvény végrehajtását kiharcolják. Az SHS. királyság nemzeti s mégis politikai pártokká szervezkedtek, hogy a nemzeti törvény végrehajtását kiharcolják.

Trónbeszéddel nyitják meg a parlamentet

Készül a kormány deklarációja

A belpolitikában a hétfői ünnep miatt még mindig teljes a szélcsend és pünkösdi második napján is kevés képviselő tartózkodott csak Beogradban. Minden érdeklődés most a parlament megnyitása és az azután kialakuló politikai helyzet felé fordul.

Mint ismeretes, a parlament hivatalos megnyitása szerdán délelőtt 9 órakor történik meg. A parlament működése eddig csak ideiglenes volt, most azonban, hogy a képviselők igazolása megtörtént és a képviselők letették az esküt, megkezdődik a rendes munka. Jovanovics Ljuba, a parlament új elnöke hétfőn reggel ugyan elutazott Pozserovacra, azonban a szerdai ülést összehívó hirdetményt már ő írta alá és kedden visszaérkezik Beogradba.

A szerdai parlamenti ülést a parlamenti szokásokhoz híven királyi trónbeszéddel nyitják meg. Meg is történtek már az előkészületek a gyűlés ünnepélyességének külső dokumentálására is, azonban a király betegsége miatt nem jelenhetik meg a parlament megnyitói ülésén, hanem Pasic miniszterelnök fogja a trónbeszédet felolvasni. A trónbeszéd tartalmáról eddig még nem szivárogt ki semmiféle hír.

A kormány deklarációja még nem készült el, úgy, hogy annak felolvasására csak egy későbbi ülésen kerül majd sor. A deklaráció

ségek küzdenek. Hiába merevedik szoborrá Pribicsevics a vidovdáni alkotmány hajthatatlan védelmében, ha egész politikájával megakarja akadályozni az alkotmány egyik alapvető jogelvének megvalósulását. A nemzetiségi politikának mindaddig megvan a kétségbevonhatatlan alapja, amíg az állampolgári egyenlőség tekintetében különbség van a jogállapot és tényleges helyzet között. A nemzetiségeknek addig küzdeniök kell, nem az alkotmány ellen, hanem az alkotmányért, melynek nagyszerű ajándékát: a jogegyenlőséget irigy és rövidlátó politikusok el akarják orozni.

Hiába tartja magát Pribicsevics az alkotmány legfanatikusabb védőjének. A nemzetiségek külön védői és harcosai az alkotmánynak, mint Pribicsevics egész gárdájával együtt. Pribicsevics az alkotmánynon is átgázol, hogy le-törje a nemzetiségeket, a nemzetiségek pedig az alkotmányért harcolnak, hogy jogaikhoz jussanak. A nemzetiségek tehát még Pribicsevicscsel szemben is meg akarják védeni — az alkotmányt.

ellenzéki pártok, amelyek a kormánytól várják a kezdeményezést, mely már nem is késhet sokáig.

Hétfőn egyébként csak a Spahópárt tartott ülést, amelyen behatóan megvitaták a politikai helyzetet és megállapították a párt jövőben követendő taktikáját. Foglalkozott az értekezlet a boszniai muzulmánok helyzetével is, akik a választások után sürlyn vannak zaklatásoknak kitéve. Elhatározták, hogy ebben az ügyben lépéseket fognak tenni a kormánynál.

Ujabb véres forrongás Bochumban

Általános bányász-sztrájk s Ruhr-vidéken

Bochumból jelentik: Szombaton este ismét nagyobbarányu zavargás tört ki. A tüntetők tusok szedésével is megpróbálkoztak. A tüzoltóság az elfogott polgárokat minden alkalommal kiszabadította és szétzavarta a zavargókat. Az összecsapások alkalmával többen meghaltak, illetve megsebesültek. A razzia alkalmával száz embert szállítottak be, akik revolverekkel és karabélyokkal voltak fölfegyverkezve. Vasárnap hajnalban 5 órakor egy vasúti hidról tüzeltek a tüzörségre. Az őrség egy embere meghalt, kettő súlyosan megsebesült.

Ujabb jelentések szerint a felfegyverezett kommunista századok a nyaralónegyedbe vonultak és fosztogatni kezdtek. A tüzoltók munkásvédelmi csapatokkal megerősödve, üldözőbe vették a kommunistákat és sortűzeket adtak a fosztogató kommunistákra, akik közül tízennyolc embert agyonlőttek és nyolcvannal többet megsebesítettek.

A »Kölnische Zeitung« hirt ad arról, hogy a Gelsenkirchenben megtartott bányász-gyűlésen kimondták az általános sztrájkot, amit a kommunisták kezdeményezésére hétfőn teljesen érvénybelépett. Miután a Ruhr-vidék több tárnájában azonban a bányászok tovább dolgoztak, a határozatot kimondó gyűlés kétezer résztvevője a tárnákba vonult és a dolgozó bányamunkásokat a legsúlyosabb terroriztikus cselekmények kíséretében szétzavarta. A terroriztikus fellépésnek több halott és sebesült áldozata van.

Londonból jelentik, hogy a Ruhr-vidéken fellépett kommunista zavargásokról a »Daily News« a következőket írja: »Vajon a francia kormány felfogása szerint milyen befolyást gyakorolna a világ közvéleményére, ha a világ meggyőződne arról, hogy Franciaország a Ruhr-megszállást arra használja fel, hogy eddigi ellenségének területén anarchista forradalmat támogasson és védelmezzen?«

Az esseni jelentés arról számol be, hogy Degoutie tábornok egy hirdetményt tett közzé, amely szerint azok a vasutasok, akik két nap alatt nem rendelik alá magukat a francia vasutigazgatóságnak, kiutasítják. A hatvan éven felüli vasutasokat pedig minden kártérítés nélkül elbocsátják.

úgy a belpolitikai, mint a külügyi helyzettel foglalkozni fog és részletesen fogja ismertetni a kormány programját, különösen azokat a törvényjavaslatokat, amelyek legközelebb kerülnek a parlament elé. Ezek: a tisztviselői, a bírói törvény, a vasutasok szolgálati pragmatikája, a középiskolai tanárok pótlékáról szóló javaslat, a véd-erőtörvény, a költségvetés, a likvidációs költségvetés, az utólagos hitelekéről szóló törvényjavaslat és három agrártörvény.

Ki fog terjedni a kormány deklarációja az általános belpolitikai helyzetre is, különös tekintettel az alkotmányra és a horvátokkal folyó megegyezési tárgyalásokra. Ami a deklaráció külpolitikai részét illeti, politikai körökben a legnagyobb érdeklődéssel az Olaszországgal folyó tárgyalásokról való beszámolót és a magyar jövételi kérdésben való kormány nyilatkozatot várják, mert ebben a kérdésben eddig még nem nyilatkozott a kormány egyik tagja sem.

A politikai helyzet a parlament konstituálása után új stádiumba került. A radikális párt konszolidálta a helyzetet azáltal, hogy a parlament elnökségét a maga kezében tartotta meg és a többi párt ahhoz fog most már igazodni, hogy a kormány milyen magatartást fog tanúsítani. Várakozó álláspontot foglalnak el egyelőre úgy a föderalista blokk pártjai, mint a többi

Eleven lovasszobrok Szuboticán

Ha valaki figyelmesen olvassza a *Bácsmegyei Napló* hirdetési oldalait, akkor néhány héttel ezelőtt okvetlenül fel kellett, hogy tűnjön neki egy szígyártómester hirdetése. Első pillantásra szembeötlött ez a hirdetés, mert illusztráció is ékesítette, amely szép — és amint a szövegből kitűnt — olcsó nyeret ábrázolt kantárral és kengyellel. Nem tudom, hogy az olvasó érdeklődött-e közelebbről a hirdetés, jobban mondva a nyereg iránt, de az bizonyos, hogy a suboticei rendőrség igen, mert egykettőre rájött arra, hogy ilyen impozáns nyereghez milyen jól illene egy jó tartású paripa, a paripához pedig egy delfeg lovasrendőr. Hogy Subotica ennek a hirdetésnek köszönheti a lovasrendőri intézményt, azt az is bizonyítja, hogy a rendőrség ehhez a szígyártómesterhez fordult és vele is csináltatta meg a sárga, csikorgóbőrű nyergeket, amikhez azután lassanként megszerezte részletekben a szükséges lovat és a rendőrt is.

Subotican azonban a lovasrendőrt csak akkor vették tulajdonképpen észre, amikor szombaton délután a hatalmas zápor szétverte az utcai járókelőket és mindenkit fedél alá zavart, csak a szegény lovasrendőrt nem tudta sehosem meghuzni magát és lovát, részint azért, mert lóval együtt nem fért be egyik kapu alá sem, másrészt, mert nem volt benne biztos, megengedi-e a szabályzat, hogy mikor az eső zuhog, le szálljon a lóról és nem tudja, hogy »vizbe hagyhatja-e« a lovát? Ott szaladgált a főtéren, róla is, lováról is csurgott a víz, amely néhány perc alatt szép tisztára mosta mind a kettőt. A zápor felhívta a figyelmet a lovasrendőrré, aki addig jóformán senkinek sem tűnt fel. Bevallom, én is csak az eső után vettem észre az eleven lovasszobrot, de azóta állandó érdeklődéssel kísérem tevékeny-

ségét. Megpróbáltam ismeretséget kötni vele és sikerült is a lovasrendőri kar egyik tagjának bizalmába beférközöm. Igaz, hogy eleinte félvállról, hogy úgy mondjam lóhátról válaszolt kérdéseimre, de amikor észrevette, hogy komolyan érdeklődöm sorsa felől, beszédesebb és barátságosabb lett. Arra már régen rájöttem, hogy a lovasrendőr nem olyan egyszerű valami. Feltétlenül kell hozzá egy rendőr, meg egy ló. A rendőrnek nem éppen muszáj lovagolni tudni, különösen akkor nem, ha a ló hadirokkant. A rendőrrel kötött ismeretségem folytán azonban megtudtam, hogy Suboticán nem így van, mert nem okvetlenül feltételezi a lovasrendőr fogalma a rendőrhöz a lovat is. Itt például huszonhét rendőrnek csak tizenkét ló van: a lovak közösek. Sajnos, a közmondás gyakorlatilag nem érvényesül, holott ha valóban turós lenne a háta a közös lónak, akkor ez a körülmény nagymértékben megkönnyítené a lovasrendőrök nehéz megélhetési helyzetét.

megpróbáltam ismeretséget kötni vele és sikerült is a lovasrendőri kar egyik tagjának bizalmába beférközöm. Igaz, hogy eleinte félvállról, hogy úgy mondjam lóhátról válaszolt kérdéseimre, de amikor észrevette, hogy komolyan érdeklődöm sorsa felől, beszédesebb és barátságosabb lett. Arra már régen rájöttem, hogy a lovasrendőr nem olyan egyszerű valami. Feltétlenül kell hozzá egy rendőr, meg egy ló. A rendőrnek nem éppen muszáj lovagolni tudni, különösen akkor nem, ha a ló hadirokkant. A rendőrrel kötött ismeretségem folytán azonban megtudtam, hogy Suboticán nem így van, mert nem okvetlenül feltételezi a lovasrendőr fogalma a rendőrhöz a lovat is. Itt például huszonhét rendőrnek csak tizenkét ló van: a lovak közösek. Sajnos, a közmondás gyakorlatilag nem érvényesül, holott ha valóban turós lenne a háta a közös lónak, akkor ez a körülmény nagymértékben megkönnyítené a lovasrendőrök nehéz megélhetési helyzetét.

Nagyszerűen elbeszélgettünk a lovasrendőrrel, csak a beszélgetés vége felé jelentkezett egy kis zavar. Sehogysem tudott ugyanis az alábbi két kérdésre megfelelni:

— Mit csinál akkor, ha valakit be kell kísérni? Ő száll-e le a lóról, vagy az áldozatot veszi maga mellé?

— Hogyan tud megélni a fizetéséből?

Ezekre nem válaszolt, csak a fejét vakarta...

A mayerlingi tragédia előestéje

Halálos jóslás Vetsera Marynak

A mayerlingi tragédia most közzétett aktái egyre nagyobb érdeklődéssel találkoznak. Január 13-ika után — amely napon lett *Rudolf* trónörökös *Vetsera* Mary, mint legutóbbi cikkünkben már megírtuk — már csak kevés találkozás volt a szerelmesek között. Január tizenötödikén vette Mary bárónő az arany cigarettatárcát Rodeck ékszerésznél, amelybe rögtön belevésztette ezt az emléksort: »Január 13. — Hála a sorsnak!«

A tárcát a bárónő a Práterben történt találkozón, amelyen Larisch grófné is jelen volt, személyesen adta át a trónörökösnek, mint emléket. Január 19-én megint a Burgban volt a bárónő, január 24-én pedig a Práterben találkozott a trónörökös-

sel, aki ekkor gyalog elkísérte a Markkaner-gasse sarkáig, ahol Britfisch rendszerint várt rá és hazavitte, valahányszor egyedül távozott a házból. Ez az eset adhatott ürügyet arra a szóbeszédre, hogy a trónörökös egy alkalommal többen látták, mikor a Vetsera-palotában tett látogatásáról távozott. Ez nem igaz. A trónörökös soha életében nem lépte át a Vetsera-ház küszöbét.

Az ezután következett gyászos eseményeket egy titokzatos jóslás előzte meg, amely úgy látszik, megjövendölte a szomorú tragédiát.

Január huszonötödikén, — ez egy pénteki napra esett, — Mary bárónő rávette a társalkodóját, hogy a jégpályáról hazamenet kísérelje el egy jósnőhöz. Mikor a bárónő asszony

kijött a jósnőtől, nagyon megrendültnek látszott és egész este is feltűnően izgatott volt. Vacsora után behívta magához a komornát, aki egyuttal társalkodónője volt, s azt mondta neki, hogy el kell mondania, hogy mit jövendölt neki a jósnő. Azóta nem megy ki a dolog a fejéből s tart tőle, hogy majd egész éjjel nem tud aludni.

Tehát a jósnő sokáig nézte a tenyerét, s egyszerre csak így szólt: — Itt van valami, ami sehogy se tetszik nekem.

Azután rámeresztette a szemét s azt mondta:

— *Hirtelen halál fog bekövetkezni a családban, amely nagy zavarokat fog előidézni. A dolog alighanem öngyilkosság lesz, és nagyon közel fekvő. A legrövidebb idő alatt be fog következni.*

A bárónő erre megkérdezte a jósnőtől, hogy *mikor fog meghalni*. A jósnő azt felelte, hogy ilyen fiatal hölgynek nem mondhatja ezt meg.

Másnap reggel panaszkodott a komornának, hogy egész éjjel rosszul aludt, *mindig a jósnő szavai csengtek a fülében.*

Másnap következett be az a viharos jelenet, melynek során a két cigarettatárca ügye kiderült, de Larisch grófné közbelépése és az a terv, hogy Rodeck ékszerésznél kicserélik a számlákat és az arany cigarettatárca számláját a grófné nevére iratja át, a dolgot békítő kiegyenlítésre juttatta.

Ugyanaznap este a báróné mindkét lányával megjelent a német nagykövetség estélyén. *Mary bárónőnek ez volt első bevezetése a nagyvilági életbe.* A báróné észrevette, hogy a trónörökös feltűnően nézte fiatalabb leányát.

Hazamenet a kocsiban ezt mondta Mary az anyjának:

— *Hoyos gróf azt mesélte, hogy holnap vadászat lesz a Wienerwaldban.*

Nagyon levert volt ezen az estén, mert a karkötőből, amelyet mindig

A küstenfelsi gyémánt

Irtá: Tóth Árpád

Bele lehet ebbe bolondulni, förtelmes ez a vak fekete, éjjeli erdő. Hozzá még esett is estefelé, Kovartics lába folyvást megcsuszlik s mikor egy-egy váratlan lomb paskolja végig az arcát, az olyan mintha nyájas, fekete béka ugrana rá a sötétből, cuppanó, puha testtel. Legalább állandóan sütne a hold! De a felhők csak néha szakadnak fel s az a pár pillanatnyi éles, kék világosság csak arra jó, hogy megzavarja: minden fantasztikusává válik, a levelek tömkelege csupa vakító ezüst- és üvegtörmelék, az őszszebuvó fák közt titokzatos árnyékjátékok vetik hasra magukat s a tisztás reszkető síkja a végtelenbe robban. Az arca sajog, kezét hozzámeli: vér. A galagonyáig tövisi majdnem kiszúrták a szemét, szája szélehez apró, ázott szírmok tapadnak s a vér ize keveredik a keserű, ragadós virággörrel.

Bele lehet ebbe bolondulni. És Estrella nincs sehoh. És céltalan örület ez az egész dolog. Nagy-nagy csüggedés szállja meg. Lerokad egy páfrányos, vizes fatöncre és úgy érzi, föl sem tud innen állani többet. Legjobb volna meghalni, ugye, Kovartics Zdenko kapitány, márvénzi néven Domingo Salvas y Guerra, a Sierra Nevada Tellje, a világ legjobb cirkuszi céllövője! Minek élni még, öreg kőkler?

Bus mosoly halvány ránca kuszik fei a szürke szakáll bozótjából a fáradt ajkak szögletébe s Kovartics kapitány csillogva ül az ezüst fatöncön, a páfrányok között. A hold most tartósan süt, meg lehetne keresni az utat, de Kovartics nem megy. Előhúzza a lóporos szarutülök mellől a céllövő pisztolyt s farkasszemet néz a villogó csövel. Két öreg testvér bánatos acélszeme némán beszélget.

— Előfáradtál pajtás? Nem csoda, hosszú

szu volt az út. Csupa beteg rikitó csillogás, mint az a tegnap esti cirkusz és csupa fekete, tövises loholás, mint most ez az éjjeli erdő. Hosszu volt az út Kovartics kapitánytól, az udvari gáda virágától, a gavallérok Telljéig, aki család, fényes high life-diszelőadásokon lövi le az almát a rózsaszín trikós, festett mosolyu Estrella fejről. Oh, a nők, a nők! Miattuk voltál sikkasztó, kártyás és szélhámos, miattuk rohantál az abszintes mámorba, amely apró zöld kékkel metéli szét agyadban az önvádat, szivedben az édesanyád képét s orrod nyákhártyáiban a hűtlen szerető erős, üldöző parfümjét. Legyen már vége pajtás! Nincs több kísérlet, neked csak Estrellát jutottak. Jaj, ki is hát ez a legújabb Estrella, aki most kinez, aki miatt ezt a vad erdei szaladgálást csinálod? Pincérlány volt valahol, mit tudod? Tán annál is rosszabb; mindegy, nő volt, egy a sok közül, rózsaszínű rongy, kis patyolatfényű zsákja a nincskincsnek, amit olthatatlan szomjijal kergetsz s amiért bankókkal és ékszerekkel kell fizetned, kihulló fogakkal és eldobált becsülettel.

— Miért futnál tovább, pajtás? Tegnap délután még elkövetted azt az utolsó örületet, rendben van, de most már elég. Elfogyott a pénzed s Estrella dühös jelenetet csinált, szemében felgyúlt az a viola láng, amelynek nincs ellenállás. Engedtél a napok óta uszító büntetésnek s elmentél kirabolni a küstenfelsi gróf rosszul őrzött kincsét. A kis városban, ahol száz év óta se járt gazember, simán sikerült az új bűn. A gróf valahol külföldön csavarog szegény, nők után kinlódik ő is. Hetekig nem veszi észre senki a dolgot. Az ékszeres börtönt odaadtad Estrellának, csak a nagy családi gyémántot tetted el a mellényed zsebébe, hogy a székéskor, az autóban, új meglepetése legyen Estrellának s a hold fényén újra kigyuljon a szeméből az édes, viola gyémánt.

Ugy beszéltétek meg, hogy az esti előadáson még résztvesztek, utána te műösszevesztést csinálsz a direktorral és nyomban faképnél hagyod. Az erdő alatt már vár a kibérelt autó, benne Estrella a börtönddel, aztán át az erdőn! A nagy kikötőváros, közel van s holnap már utaztok Dél-Amerikába, új, veszett boldogság felé!

— Igen. Az előadás is simán sikerült. Amikor a tí számotok következett, iné zsiabadt volt szegény rabszolgakézed s valami hidegség csuszott a szivedből a csuklód felé, a büntület becsületes kigyója. Pedig, mi tagadás, abszintet is ittál délután óta, nem is keveset. Estrella azonban diadalmasan állt a cirkuszi lámpák izzó koszorújában, fején az almával. Céloztál s az alma legorult. Oh, ha eltaláltad volna Estrellát! De a kisváros őrzöngve tapsolt és sokat kellett hajlonganod. Mire fölemelted a fejed a kavargó fények és hangok örvényéből, Estrella már eltűnt s te idegesen siettél összeveszni az igazgatóval. Még pofon is vágta a boldogtalan!

— S most itt vagy és Estrella nincs sehoh. Eltűnt, az autóval és a börtönddel együtt. Csak messziről hallottál valami tompa kattogást, amiről azt hitted, hogy az a távozó autó, pedig az érkező kin dobogása volt a szivedben. Csak az ékszeresek kellettek Estrellának, a Sierra Nevada Telljén megint kifogott a nő, a viola láng. Pajtás, hagyjuk abba már, köpd ki a szádból a virággort. Legalább az abszintes üveged volna itt, de persze izgalmadban otfelejtetted az öltözőasztalán, akárcsak a kis dobozt a pisztolyokkal. Most még csak le sem pufanthatsz a nyakadról ezt a szegény, rothadt almát, a Domingo Salvas y Guerra szomorú fejét...

A pisztoly csöve megrezzen, vége a néma beszélgetésnek. A fák mögül valahonnan éles láma vakkan fel, vad berregés, mint mikor egy döglött motort végre sikerült életrekelteni. Kovartics

talpraszökken s nekilődött a zaj irányának. Pár pillanat és az ut hajlatánál görbül előre, figyelő lesben. A sofőr éppen feltápszkodik az ülésbe, válla egy pillanatra eltakarja a koci belsejét. Amit Kovartics legelőször megpillant, az az ékszeres börtönd. Kinyitva fekszik a belső ülésen s gyönyörködve hajlik rá az Estrella feje. És mellette egy férfifej.

Kovartics rohan, átvágva az uton, újra bele a sűrűbe, a lihegő vadállat ösztönös biztonságával a következő utforduló elé, amelynek megint eléje kell hoznia az autót. Ismét ágak paskolják, tövises vézik, nem érzi. A vak sötétből nem tud többé, agyából most a pokol vadsárga tűzvése sustereg ki és éget kénes foltokat az éjszaka lobogó gyászába. Estrella nem egyedül szökik! Valaki mással, valami röhögő cinkossal viszi a küstenfelsi ékszereseket; együtt gyönyörködtek a kincsben, míg a sofőr a motort javíttatta. Halál! Halál! Öreg Kovartics, felszarvaztak! Kovartics jobbkeze görcsösen fogja a pisztolyt s baljával a zsebeit tépi, golyót keres. Nincs, nincs, hiszen ott felejtette az öltözőben a skatulyát! De nem, itt, itt, a szive mellett, a felső mellényzsebben, ez jó lesz! Kerek golyóforma kő, éppen beleillik a pisztolyába! Hamar, hamar, puska kapor, fojtás, rendben! A következő pillanatban hosszú faárnyékok kullóznak eszeveszett körtáncot a lába elé: feltűnik az autó izzó acetilén-szeme. Most, most, az isten is segít, az utat éles holdfény önti el. Uram, jöjjön el a te országod!

Az erdőből egy alak ugrik a holdas útra, egy dörrenés, az autólétről fehér alak vonaglik a magasba, aztán a szöke fej lezuhan a nyitott börtöndre, a szikrázó gyöngyök és aranyak közé.

Ilyen szépen halt meg Estrella, a cirkuszi leány, halántékában a küstenfelsi grófok messzehíres, mogorónagságu gyémántjával, melyet döntő meglepetéssül tartogatott számára szerelmese, a Sierra Nevada Tellje.

hordott, elvesztett egy szafirt. Azt mondta, hogy ez szerencsétlenséget hoz rá. A karperecről később kiderült, hogy a trónörökösöt kapta ajándékba, de ő mindig azt mondta, hogy Larisch grófné ajándékozta neki.

A szafir megkerült. A nagykövetség megtalálta és hazaküldték. De ezt Mary nem tudta meg soha. Akkor már mindörökké elhagyta a szülei házat.

Kirabolták

a sombori törvényszék pénztárát
Hatvanezer dinárt vittek el a betörők

Vasárnap délután ismeretlen tettesek vakmerő módon betörték a sombori törvényszék helyiségeibe, feltörték a törvényszék pénztárát és az ott talált készpénzt magukkal vitték. A törvényszék helyiségei a vármezőház bal szárnyában vannak elhelyezve, ahol a bíróság pénzkészletét az első emelet második szobájában, Dobranov Steván irodaigazgató helyiségében, falhoz erősített vaskazettában tartják, amely Wertheim-lakkal van lezárva. Ide dr. Puskás Lajos tanácselnök szobáján keresztül lehet bejutni, amelynek a kulcsait éppúgy, mint a többi helyiségekét, olyan helyre szokták távozás után elhelyezni, amelyet csak a hivatal tagjai ismertek.

Vasárnap délután, amikor senki sem tartózkodott a törvényszéken, ismeretlen tettesek a szobakulcsokat elvitték helyéről, bementek a pénztárszobába és ott megkísérelték a vaskazetta feltörését. A vésővel és furóval azonban nem boldogultak, mire a lakotot leverték. A pénztárból azután annak egész tartalmát, mintegy hatvanezer dinárt elvitték, a kasszában talált iratokat pedig szétoszták. A jelek szerint a betörők hosszú ideig zavartalanul dolgozhattak. A betörést csak hétfőn reggel vették észre, amikor a törvényszék tagjai hivatalukba bementek.

A jelek szerint a betörést a helyi viszonyokkal ismerős személyek követhették el.

Megőrült a budapesti spanyol főkonzul

Élet-halál harc az ötödik-emeleti hotel-szobában

Budapestről jelentik: A budapesti diplomáciai testületet néhány nap óta nagy izgalomban tartja **Jacobe Moreno Rosales**, magyarországi spanyol főkonzul megrendítő tragédiája. A fiatal, alig 38 esztendő spanyol diplomatán ugyanis mult hét szerdáján hirtelen elmezavar jelei mutatkoztak, szerdán csütörtökre virradó éjjel csak súlyos erőfeszítésekkel tudták barátai megakadályozni, hogy kárt ne tegyen magában, csütörtök reggel pedig be kellett szállítani a Schwartzter-szanatóriumba.

Jacobe Moreno Rosales spanyol főkonzul mult év nyarán került Budapestre. Kiváló diplomata volt. Csak a mult hét szerdáján tűnt föl először különös magaviselete hivatalának tisztviselői előtt és miután látták, hogy valami baja van, egyikük szállóbeli lakására kísérté és vele töltötte az éjszakát.

A szálló szobájában sem akart lecsillapodni a fiatal diplomata, akin mindinkább visszatükröződtek az elmezavar tünetei. Órák hosszat járt föl és alá ötödik emeleti szobájában. Inkább önmagához beszélve, utazást emlegetett, majd hirtelen levetkőzött és végigterült a padozaton. Azután ismét felugrott és a balkonra akart kimenni. A vele lévő követségi titkár elébe ugrott és formális birkó-

zds folyt le ekkor néhány perc alatt a beteg főkonzul és az örökös követési titkár között. A főkonzul küzdelmes percek után sikerült megfékezni. Csütörtökön korán reggel a követségi titkár cselhez folyamodott, zárt autótaxit hozatott s vidáman az autóbába hívta az elborult elméjű fő-

konzult azzal, hogy a pályaudvarra akarja kísélni.

Az autón azután a Schwartzter-szanatóriumba szállították a szerencsétlen főkonzult.

A sanatóriumban megkülönböztetett figyelemmel kezelik a tragikus sorsu spanyol diplomatát.

Ötven milliárd az új német ajánlat

A német kormány elkészítette az új jóvátételi javaslatot

Berlini jelentések szerint a német politikai körökben nagyon kedvező hatást és bizakodó hangulatot keltett a nagyipar határozata a jóvátételi garanciák elvállalásáról. A centrum, a német néppárt és demokratapárt vezetői megbeszéléseket folytattak ebben a tárgyban és megállapították, hogy az ipari szövetség jóállása siettetni fogja a Ruhr-kérdés megoldását és nagy mértékben hozzá fog járulni ahhoz, hogy a német birodalmat az egyre súlyosbódó gazdasági helyzetből kiszabadítsák.

Amerikai lapok berlini forrásból arról adnak hírt, hogy a német kormány már elkészítette az új jóvátételi tervezetet. Ebben a birodalmi kormány ötven milliárd arany márkát ajánl fel a szövetséges hatalmaknak, amely harmincöt év alatt volna kifizetendő.

A washingtoni kormány bizik abban, hogy ez az új ajánlat ki-

fogja elégíteni a szövetségeseket. Annál is inkább remélhető ez, mert a legutóbbi, harmincmilliárdos ajánlat visszautasítása alkalmával Anglia kormánya részéről félhivatalosan ötven milliárdban állapította meg az elfogadható legalacsonyabb jóvátételi teljesítményt.

Ugyanakkor, amikor Németország az új jóvátételi ajánlaton dolgozik, a francia kormány kezdeményező lépéseket tett Londonban, hogy Nollet tábornokot és a szövetséges katonai ellenőrző bizottságot utasítsák tevékenységük folytatására egész Németországban. Anglia részéről kijelentették, hogy a brit kormány nézete szerint a jelenlegi viszonyok között ez az intézkedés újabb veszedelmes incidensekre adna alkalmat és ezért a terv megvalósítását nem tartja célravezetőnek. Poincaré így kénytelen erről a tervről lemondani.

Angol kölcsönről tárgyal Magyarország

Angol és francia pénzemberek érkeztek Budapestre

Budapestről jelentik: A napokban Párisból és Londonból több bankár fog Budapestre érkezni, ahol egy hétig maradnak. Budapesti időzésük alatt a jóvátételi bizottság itteni missziójának adataiból és segítségével, másrészt a kormánnyal, a nagy pénzintézetekkel és egyéb vállalatokkal való közvetlen érintkezés útján tanulmányozni fogják az ország pénzügyi- és közgazdasági helyzetét.

Az angol és francia pénzemberek azt akarják megállapítani, hogy milyen feltételek mellett volna lehetséges egy kisebb összegű, de hosszulejáratu font-kölcsön folyósítása. Ez a kölcsön a magyar korona ideiglenes stabilizálására szolgálna és a magyar kormány ennek esetleges fölhasználásával költségvetés deficitjének csökkentésére is gondol.

Vasárnap már Budapestre érkezett Sir William Good, a bécsi jóvátételi bizottság volt elnöke, aki több ízben hónapokon át volt már Magyarországon. Ismeretes, hogy Sir William Good hónapokon át fáradozott azon, hogy a

magyar kormánynak egy nagyobb külföldi kölcsönt szerezzen. Bethlenek külföldi utja előtt is ennek a célnak a szolgálatában ment ki Párisba és a jóvátételi bizottságot Magyarország gazdasági és pénzügyi viszonyairól tájékoztatta.

A jóvátételi bizottság döntését egyébként csütörtökön rendkívüli minisztertanács fogja tárgyalni. Politikai körökben a jóvátételi bizottság határozatát Magyarország pénzügyi kibontakozása alapjául tekintik. Reménységet nyújt e tekintetben az a pozitív eredmény is, hogy Anglia és Olaszország minden bizonnyal támogatja Magyarországot és ennek nagy jelentőségét tulajdonítanak a kölcsön megszerzésében és felhasználásának kérdésében. Biznak abban is, hogy az angol sajtó meleg hangon pártfogolja a külföldi kölcsön ügyében Magyarországot. A Times szerint Bethlennek sikerült Magyarországot gazdasági elszigetelődését megtörnie, úgy, hogy Magyarország ezáltal belekapcsolódott az európai politika életébe.

A nagyhatalmak megfenyegették Görögországot

Nem engedik be a görög flottát a Dardanellákba
Még mindig bizonytalan a lausannei egyezmény

Hajszálon függött az újabb keleti háború, amikor a végső pillanatban létrejött a megegyezés Görögország és Törökország között. Még szombaton úgy látszott, hogy Venizelosz nem meri magára vállalni a felelősséget Karagacs átengedéséért és a béke-tárgyalások eredménytelenül fognak végződni, de ekkor a kuliszszak mögött a szövetséges főhatalmak döntő lépésre határozták magukat. Anélkül, hogy értesítették volna Izmed pasát, Athénben együttesen kijelentették a görög kormánynak, hogy a görög flottát nem engedik be a Dardanellákba, a török haderőket pedig nem fogják akadályozni abban, hogy bevonuljanak Tráciába, ha Görögország valóra-

váltaná háborus tevékenységét.

Ez a fenyegetés megtette hatását. Venizelosz utasítást kapott Athénből az egyezmény elfogadására. Izmed pasa Venizelosz beleegyező nyilatkozata után kijelentette, hogy Törökország beéri Karagacs átengedésével, amelyet mindig magának követelt, mint Drinápoly vasutállomását, de föl kell tennie a szövetségesekhez azt a kérdést, hogy azokra a nagy áldozatokra való tekintettel, amiket Törökország most hoz, számíthat-e a szövetséges főhatalmak jóindulatu támogatására pénzügyi téren. Az volt rá a válasz, hogy a pénzügyi kérdés független a területtől, de a szövetségesek nem fogják megelégedezni Törökország-

ról, miután engedékenységet tanúsított.

A törökök új feltételekhez kötik az egyezmény aláírását

Vasárnap este Izmed pasa személyesen fölkereste a szövetséges főhatalmak képviselőit, sir Horace Rymboldot, Pellé tábornokot és Montagne olasz delegátust s arra kérte őket, hogy siettesék azoknak a fontos kérdéseknek megoldását, amelyek Törökország és a szövetséges államok között még függőben vannak. Izmed pasa megjegyezte, kénytelen függővé tenni a létrejött görög-török egyezményhez való végleges hozzájárulását és a szerződés aláírását ezeknek a kérdéseknek tisztázásától teszi függővé. Ez a nyilatkozat megdöbbentette a szövetséges főhatalmak delegátusait, mert veszélyeztetve látják a nagynehezen létrejött egyezséget.

A bolgárok aggodalmait Karagacs átengedése miatt

Todorov bolgár delegátus sir Horace Rumboldnak, mint a keleti konferencia területi bizottsága elnökének jegyzéket küldött, amelyben kijelenti, hogy nem hangsúlyozhatja eléggé erősen, milyen nagy mértékben károsítja Bulgária érdekeit, ha Karagacs a törököké lesz.

Ez a területengedés távolról sem közömbös Bulgáriára nézve, hiszen olyan földről van szó, amelyet Bulgária a neuillyi békeszerződés alapján a szövetséges hatalmaknak engedett át s amelyen keresztül Bulgária utat kaphatott volna az Aegei-tengerhez.

Meglepetéseket várnak a magyar belpolitikában

Andrássy Gyula és Vázsonyi Vilmos nyilatkozatai

Budapestről jelentik: Bethlen miniszterelnöknek ugyan minden törekvése odairányul, hogy a közel négy hétig tartó belpolitikai békeséget továbbra is megőrizze, ennek ellenére azonban nehezen hihető, hogy a pártok néhány napig is megőrizzék nyugalmukat. A helyzet ma olyan, amilyenre a magyar belpolitikai életben már régen volt példa.

Politikai körök véleménye szerint rövidesen nagyarányú változások következhetnek be. Az egységes párt kebelén belül is régóta titkos harc dúl. Már ezen a héten nyilvánvalóvá lesz, vajon milyen irányban történnek eltolódások. A párt egyes frakciói között a legfőbb ütközőpont a földreformnovella. Nagyatádi és az őt támogató képviselők csoportja, élén Gömbös Gyulával, el van szánva arra, hogy a földreformnovellát minden körülmények között törvényerőre emelteti. A politikai lehetetlenségek találkoznak a novella körül. Az ellenzék, amely olyannyira sürgette ennek a novellának tető alá juttatását, ezen a ponton találkozik a nagyatádi Szabó-Gömbös-Utairfrakcióval. És senki sem tudja, milyen álláspontra fog helyezkedni a novellával szemben — a miniszterelnök.

A politikai helyzet bizonytalanságára jellemző gróf Andrássy Gyulának, a keresztény ellenzék vezérének az egyik hétfői budapesti lap munkatársa előtt tett következő nyilatkozata:

— A politikai helyzetet rendkívül zavarosnak látom. Az az impresszióm, hogy talán már a közeli napok meglepetést hoznak a belpolitikában. A parlament mai hangulata különben is olyan, hogy nem lehet tudni, mi fog történni holnap. Amny mindenesetre máris megállapítható,

hogyan régen volt olyan kuszárt a politikai helyzet, mint ma, a politikai szélsőségek idején, mert a háttérben szőtt intrikák egyszerre fognak napvilágra jönni és a nagy szélsőségek hatalmas vihar válthatja majd föl.

Nyilatkozott Vázsonyi Vilmos is a jóvátételi bizottság döntéséről és kijelentette, hogy az ellenséges hangulat, amely külföldön még ma is megnyilvánul Magyarország ellen, csak a Bethlen-kormány lemondásával és a kormányzatnak demokratikus alapokra fektetésével volna leoszterhető, mert Magyarország a külföldön csak a demokratikus tényezőknél várhat támogatást.

A parlament keddi ülése előtt egyébként Bethlen István miniszterelnök tájékoztatót fogja a pártok vezetőit külföldi utjáról. Az ellenzéki pártok ugyancsak még az ülés előtt tárgyalni fognak a miniszterelnökkel a választói névjegyzékek körül tapasztalható visszaélésekről és azt fogják kívánni, hogy a névjegyzékeket semmisítsék meg. A miniszterelnök válaszára függ ezeknek a pártoknak az állásfoglalása. Ha meggyezés nem jön létre, annak a végző konzekvenciája az lehet, hogy az említett pártok passzívításba mennek és kivonulnak a parlamentből. Abban már megállapodtak, hogy a névjegyzékek ügyében szerdán egész tömeget terjesztik elő az interpellációknak. Ugy számítanak, hogy egymásután mintegy husz interpelláció fog ezzel a kérdéssel foglalkozni, mint-hogy a kérdés összes részleteit fel akarják tárni, az anyag pedig óriási.

Telepatikus rendőri nyomozás Budapesten

Hanussen gondolatolvasó-fenomen előkerítette a bűnlelet és a tetteseket

Budapestről jelentik: Erik Jan Hanussen bécsi telepatikus fenomen, akit Breitbarth, a vaskirályal folytatott hírlapi csatái tettes ismertté és hírhedtté, megjelent vasárnap a főkapitányságon és bejelentette Andréka Károly főkapitányhelyettesnek, hogy készséggel áll rendelkezésére bűnügyek nyomozásánál, mert megérzőtehetségével el tudja fogni a tetteseket és megtalálja az elrejtett lopott kincseket.

Andréka a vasárnap délelőtt jelentkező Hanussen Eriknek elmondotta a bizottság előtt, hogy szombaton a nagykoruton egy ékszerkereskedőnél nagyszabású betörés történt. Az egyik tettest nagy erőfeszítéssel még az éjjel sikerült elfogni. Tagad, csak azt tudja a rendőrség, hogy gyufaskatulyában elrejtették valahová a millió drágaköveket.

Egy nyurga, intelligensarcu, elegáns külsejű szőke fiatalembert állítanak Hanussen elé, aki megfogta a tettes jobb kezét a következő pillanatban már magával cipelte a meglepett tettest, állandóan fogja a pulzusát. Végigszaladt vele a bonyolult rendőri folyosókon, lerohant az utcára. Ott pár percig az irányt szimatolta, majd hirtelen átsitett a Ferenc József-térre. Odaszaladt két nevelőnőhöz, akik gyerekkosci mellett padon ültek Hanussen lebukott egy bokor alá, egyik kezével turkálni kezdett a földben. Nem talált semmit, erre pár lépéssel odébb mélyen belekapart tíz körmével a földbe, egy bokor tövében és diadalmasan kiemelt a földből egy elásott gyufaskatulyát. Megvolt a lopott holmi.

Hanussen még tovább figyelte a tettest. A kezét még mindig fogta, idegesen tévovázott, majd reszkető hangon mondta:

— Két bűntárs várja a tettest valahol...

Odaszaladt egy nyitott autóhoz, magával cipelve a néma és állandó hatás alatt álló betörőt Beugrott a soffőr mellé. Az autóba szállt Puskás rendőrtanácsos. Fejét detektívfelelővel és egy újságíróval. A bizottság többi tagjai is autóba ültek. A gépkocsi Hanussen utmutatása szerint sietett végig a városban és

a nyugati pályaudvar érkezési oldalán megállt. Hanussen végig szaladt a tettesrel a várótermen. A perronon megállt, jobbra fordult, mindenkit félrelökött magától és az izgalom telődikán berontott egy szobába s extázisban rácsapott egy fiatalember kezére:

— Elfogni!... Elfogni!...
A meglepett fiatalember megdöbbenve kiált föl:

— Mit akarnak tőlem?!

Ugynígy előkerítette a másik bűntársat, aki a Puskás-féle vendéglőben sörözött.

A nyomozást ilyenformán alig egy óra leforgása alatt befejezte Hanussen. Amikor visszatért a rendőrségre, Andréka főkapitányhelyettes a következő bizonyítványt állította ki részére:

— Hanussen ur följajánlotta, hogy bemutatja képességeit egy nyomozás során. Megbiztam Hain Péter detektívcsoporthoz, hogy hajtsa végre egy betörést. Rejtse el a lopott tárgyat! Személyen ki két társat magának. Senki

sem tudta, hogy a gyufaskatulyát hová ásták el. Csak Hain Péter detektívfelelő, az áltolva. Két detektív társát délelőtre szolgálatba rendeltük. Az egyiknek, Bursits Konrádnak, azt az utasítást adtam, hogy várjon a nyugati pályaudvaron addig, amíg további értesítést nem kap. Semmit sem tudott arról, hogy ő az áltette társ. A másik detektív, ifj. Babay Jenőt a Wagner-étterembe küldtük. Ő sem tudott semmiről. Tehát a kísérlet a legfényesebben sikerült.

Ez a főkapitányi elismerés levon valamit — nem is keveset — a kísérlet sikeréből. Valódi tettesekkel ugyanis aligha ért volna el ilyen eredményt a telepatikus fenomen. Hasonló kísérleteket a nagy metropolisok rendőrségei többször folytattak már jobb hivatásos gondolatolvasó-artistákkal is, mint amilyen Hanussen, de mindig csak az ilyen próbák sikerültek, a komoly esetekben kivétel nélkül csődöt mondott a telepatikus tudománya.

A franciák nincsenek megelégedve

Baldwin kormányával

Lloyd George Európa válságáról

Londonból jelentik: Chamberlain vasárnap beható tanácskozást folytatott Baldwin miniszterelnökkel és megállapodott vele abban, hogy a konzervatív párt holnapi ülésén pártvezérré való megválasztását fogja javasolni. Chamberlain berlini nagykövetté való kinevezésének terve eddig nem nyert megerősítést. Lord Robert Cecil az alsóházban a kormány speakerje lesz, mivel a miniszterelnök nem tagja az alsóháznak.

Az angol kormány összetétele párisi politikai körökben nem találkozott tetszéssel, amihez nagyban hozzájárult lord Robert Cecilnek tárcanélküli miniszterré való kinevezése.

A párisi »Journal« szerint az angol kormány nem felel meg teljesen a komoly időkhez tűző reménységnek. Baldwin kénytelen volt Mac Kenna és lord Robert Cecil bevonásával kabinetjébe olyan elemeket bevonni, amelyek kifejezetten radikális Anglia eddigi politikája helyett az új kormány erősebb kézzel fog beavatkozni a német-francia kérdésbe Németország oldalán.

szellemben való fejlődést jelentenek.

Chamberlain engedékeny

Londonból jelentik: Chamberlain tanácskozást folytatott Baldwinal. A tanácskozáson kijelentette, hogy nem fogadja el sem a berlini, sem a washingtoni nagyköveti állást, mert aktív részese akar maradni a politikai életnek. Csoportja bármely tagja beléphet Baldwin kabinetjébe. Chamberlain megígérte, hogy az alsóházban ilyen értelmű nyilatkozatot is fog tenni.

Lloyd George beszéde

Londonból jelentik: Lloyd George Edinburgban nagy hallgatóság előtt beszédet mondott Európa politikai helyzetéről. Felszólította az anglikán és skót egyházakat, hogy a világ békéjét igyekezzenek megteremteni. Új népszövetség kell — mondotta — a mely hatásosabb, békét kívánóbb a mostaninál. Európa jelenlegi helyzete sötét és vigasztalan. A németek és a franciák ma ismét élet-halál harcot vívnak egymással, más népek pedig a bizonytalanság óráit élik át.

Rablógyilkosság hipnotikus álomban

A budapesti ékszerész gyilkosainak fantaszikus meséje

Budapestről jelentik: Március elején — mint a Bácsmegyei Napló megírta — két suhanc kirabolta és meggyilkolta Balkányi Farkas Vilmos öreg trafikost. Este 8 óra tájban rohanták meg a Váci körút 20. száma alatt levő trafikjában, Frommer-pisztollyal leütötték és megfojtották. Az egyik tettest nyomban a rablógyilkosság után elfogták, a másik is rendőrkézre került. A tettesek testvérek: Willenberg László és Willenberg Ernő. Az ellenük megindult bűnpör most szenzációs fordulat elért áll. Arról van szó, hogy az egyik tettes hipnotikus álomban vett részt a gyilkosságban.

Willenberg László azt a vallomást tette a vizsgálóbíró előtt, hogy egyáltalán nem tud semmit az esetről, mert öccsének szuggesztív hatása alatt áll és ha részt vett a gyilkosságban, akkor hipnotikus kábulatban cselekedett. Willenberg Ernő megerősítette bátyja vallomását és kijelentette, hogy csakugyan hipnotizálta Willenberg Lászlót a tett elkövetése előtt az uccán.

A két egyebhangzó vallomás alapján az ügyesség azt indítványozta a vizsgálóbírónál, hogy rendelje el a két fiú elmeállapotának törvényszéki orvosi vizsgálatát. A vizsgálóbíró helyt adott az indítványnak, kirendelte orvosszakértőül dr. Minich Károlyt és dr. Németh Ödön egészségügyi főtanácsost. A

két professzor intézkedésére a Willenberg testvéreket hétfőn kiszállították a gyűjtőfogház melletti törvényszéki megfigyelőintézetbe és ott éltik meg az orvosszakértői vizsgálatot.

Valószínűnek látszik, hogy a két gyilkos előadása valótlan. A fiatalabbik sestvér azért vállalja magára teljes egészében a gyilkosságot, mert a tett elkövetésekor egy nappal fiatalabb volt husz évesnél és így a törvény értelmében nem lehet halálra ítélni.

Közalkalmazottak ultimátuma a magyar kormányhoz

Aranyparitásban kérik fizetésüket

Budapestről jelentik: A közszolgálati alkalmazottak — postások és vasutasok — vasárnap nagygyűlést tartottak, amelyen tárgyalták a közalkalmazottak fizetésemelésének kérdését. A nagygyűlés, amelyet a keresztényszocialista párt és az ébredők hívtak egybe, rendkívül viharos lefolyású volt. A tömeg több ízben éles fölkiáltásokkal tüntetett a kormány és a zsidók ellen. Turesányi Egon, az ébredők szónoka azt kívánta, hogy szervezzék meg a közalkalmazottak sztrájkját, mert a kormányt más módon nem tudják követeléseik teljesítésére bírni. Havady Barnabás határozati javaslatot terjesztett elő, amely szerint a közszolgálati alkalmazottak fizetését a jövőben aranyparitáson utalja ki a kormány. Több szónok támadta a kormányt, amelynek fajvédelmi politikája

humburg". Az egyikük kijelentette, hogy ha így mennek tovább a dolgok, a jobboldali éhező keresztény tömegeket megátortítja a baloldali nemzetköziség. A nagygyűlés az elfogadott határozati javaslatot a kormányhoz terjeszti be, amelytől követelésükre nyolc napon belül kérnek választ.

HIREK

HULLÓ PERCEKBE

Tegnap öltünk, káromkodtunk, lösködtünk — ma unatkozunk és kesergünk. Tegnap nem néztünk semerre, nem számoltuk az órákat, csak hittünk — a futóbolondokban is — ma hosszuk a percek is, amelyek sodornak bennünket a bizonytalan holnapok felé és szemünkben összecserélődnek a színek, amelyek egyre komorabbak — feketék. Tegnap az elsüllyedt hajók helyett új hajókat vártunk a remény partjain, új hajókra az összetalálkozott vizeken — ma azt sem lessük vissza, aki testvéreinktől hoz üzenetet. Harc, vér, piros csillag volt az életünk, amikor a világ megmozdult, hogy új égbolt alá feküdjön — üres, bamba, elveszett félelem van bennünk, amikor a játék kezd szomorú lenni. A márciusok helyett a vénasszonyok nyarát sóhajtozzuk, sirjuk, emlékezzük keresztül és lombhullást látunk ott ahol még a levelek ki sem rügveztek a fákon.

Böcsületére jól vigyázzan minden nemes szegénylegény — írta Ady. Endre a legrosszabb afium idején, de becsülete ma ebek harmincadján van mindenkinek, aki azelőtt vigyázott a jussokra és haragot tartott a világgal. Ha van valami siratnivaló ma emberek, sorsok és elárvulások láttán, az egyedül, hogy az órák szüntelen verik a perceket fölöttünk és mi nem tudjuk, hogy már tizenkettő is régen elmúlt. Megrakottan kis bajokkal, romlott, gyarapodó gondokkal úgy vagyunk itt — a felbuzdulások után — mint a halálos beteg, akinek az minden kívánsága, hogy szép temetést rendezzenek majd részére. Unalom és kesergés kegyelemkenyerén élünk: türelmi időt abban a balga hitben, hogy a rózsákról már le kell mondanunk — hiába. A percek pedig hullanak egyre, mint az őszi levelek — hullanak fölöttünk...

— Poincaré fényűzéssel vádolja Németországot. Budapestről jelentik: A francia-belga társaság lakomáján Poincaré miniszterelnök pohárköszöntőjében ismételtlen fölhiatta a figyelmet arra, hogy Németország, amely a háború alatt nem szenvedett kárt, a pénzt fölösleges munkákra és fényűzési célokra pazarolja. Franciaország katonái és mérnökei a Ruhrvidékről csak abban a mértékben vonulnak vissza, amilyen mértékben Németország fizetési kötelezettségeit teljesíti. A belgák és a franciák — így fejezte be szavait Poincaré — bizalommal és hidegvérrel várnak. Zálogok vannak kezünkben. Most adósunkon áll, hogy ajánlatokat tegyen nekünk és szavát tartsa meg.

— Az új lengyel miniszterelnök. Varsóból jelentik, hogy Wojciechowski köztársasági elnök Vitos képviselőt megbízta a kormány alakításával, aki a megbízást elfogadta.

— Házasság. Engl Mariska (Subotica) és Horváth István (Vršac) folyó hó 27-én Subotican házasságot kötöttek.

— Érettségi vizsgálatok a felsőkereskedelmi iskolában. A közoktatásügyi miniszter rendelete folytán az érettségi vizsgálatok a Vajdaság valamennyi kereskedelmi iskola növendékei részére a subotica állami felsőkereskedelmi iskolában fognak lefolyni. Az igazgatóság épen ezért felhívja az érdekelte tanulókat, hogy az érettségi vizsgálatok ügyében jelentkezzenek Zvékity Sz. Péter igazgatóhelyettesnél.

— Az angol parlament nyolc képviselője Budapesten. Budapestről jelentik: Vasárnap este 7 órakor a bécsi expresszhajóval érkeztek meg Budapestre a prágai parlamenti kereskedelmi konferencián résztvevő angol delegátusok, akik közül heten tagjai az angol alsóháznak, egy pedig a lordok házának. Az angol vendégek néhány napot szándékoznak Budapesten tölteni.

— Rákosi Jenő ünneplése. Budapestről jelentik: A Vas megyei Acsád községben nagy ünnepek között leleplezték a Rákosi Jenő szülőházán elhelyezett emléktáblát. Az ünnepségen Rákosi Jenőn kívül Apponyi Albert gróf Szerényi József báró, a budapesti akadémia, a Kisfaludy-Társaság, az Újságírói Egyesület kiküldöttei és még számosan vettek részt.

— Eljegyzés. Guttman Juliskát dr. Guttman Zsigmond sombri ügyvéd leányát, eljegyezte Rajner Gyula, a sarajevói Promet d. d. igazgatója.

— A noviszadi cionista kongresszus. Noviszadról jelentik: A cionista kongresszuson hétfőn délelőtt a gazdasági kérdéseket tárgyalták. Ezzel kapcsolatban dr. Groszmann ügyvéd a Palesztinában föllálitandó jugoszláv zsidó farm részére 180.000 dinárt, 8 pár lovat és 3 ekét ajánlott föl. Délután dr. Handler Zsigmond a zsidó kulturális törekvésekről tartott magas nivóju előadást, amely után dr. Licht Sándor rövid beszéddel a kongresszust bezárta.

— Öt hónap izgatásért. Budapestről jelentik: Fröhlich Rezső, a hírlapterjesztő munkások szervezetének titkára 1920 február 18-án gyűlésre hívta egybe a rikkancsokat egy Stáhl-uccai vendéglőbe. A gyűlésen Fröhlich szónokolt s beszédében élesen kikelt a kurzus ellen, amely, szerinte, nem ad a munkásoknak kenyeret, sőt megnehezíti megélhetésüket. Az ügyészség keresztény felekezeti elleni izgatás címen pörbefogta Fröhlichet, akit a budapesti törvényszék hétfőn öthónapi fogházra ítelt.

— A franciák öt évi fogságra ítélték Schön esseni tartományi tanácsost. Werdenből jelentik: A 77. hadosztály hadbírósa tegnap este öt évi fogságra és tíz millió márká pénzbüntetésre ítélte Schön dr. esseni tartományi tanácsost, aki Degoutte tábornokhoz intézett éleshangu tiltakozásában a Kettwig városra alkalmazott szankciók ellen kikelt.

— A Tisza-gyilkossági pör táblai főtárgyalása. Budapestről jelentik: Junius 18-án kezdődik a budapesti ítélőtáblán a Tisza-féle gyilkossági bűnpör főlebbviteli főtárgyalása. A pör egyetlen elítélt vádlottja Gaertner Marcell, akit 14 évi fegyházra ítélték. A királyi tábla hónapokkal ezelőtt szükségesnek találta, hogy Gaertner Marcell elmeállapotát újra megvizsgálta. Az orvosszakértők elkészültek véleményükkel, amely most is ugy hangzik, mint korábban: Gaertner ideges, ingerlékeny ember, de elmezavarban nem szenved. Az ügyész és a védők által bejelentett több száz semmisségi ok közül sok esik, de a főlebbviteli főtárgyalás még így is eltart legalább két hétig.

Elsőrangú művelőzetben lesz részük mindazoknak, akik 1923. június hó 3-án a „Typograph” Sport Klub estélyén megjelennek. A rendezőség elsőrangú, művészi műsort állított össze, amelyet kitűnő műkedvelő gárda ad elő. — A nagy érdeklődésre való tekintettel, mindenki igyekezzék jegyét előre megváltani. Jegyek szerdától kezdve elővételben a rendezőség és a Bács megyei Napló kiadóhivatalában szerezhetők be.

I. M. Ovdia beográdi ügyvéd, telefon 1548, Čika Ljubina-utca 11, interveniál minden ügyben a hatóságoknál. Levelez: szerbül, magyarul és németül.

— Ujabb vagyonekhozásai ifélel a baranyai megszállás alatt elkövetett hazaárulás vádja miatt. Budapestről jelentik: Szombaton tárgyalta a budapesti törvényszék Mirkovits István volt pécsi gazdálkodó hazaárulási pörét, aki a vádirat szerint a jugoszláv megszállás idején régi haragosát, Beck Márton henteset följelentette az S. H. S. parancsnokságnál. Hamis vádaskodására bebörtönözték Beck Mártont. Amikor aztán a jugoszláv csapatok kivonultak Pécsről, elmenekült Mirkovits is. A magyar kincstár megindította ellene a vagyonekhozási eljárást és a most megtartott tárgyaláson ítéletet is hozott, amely szerint Mirkovitsnak a nagybudméri határban levő 9 holdnyi földjét fölszerelésével együtt a kincstár javára elkobozta.

— Az izraelita nőgyógyász és népkönyha közgyűlése. A suboticei izr. nőgyógyász és népkönyha vezetősége értesíti a rendes tagokat, hogy e hó 31. csütörtökön délelőtt 10 órakor, az izr. népkönyha helyiségében tartja meg ez évi rendes közgyűlést, amelynek keretében a nőgyógyász elnöksége 20 póttagot fog választani.

— Tisza István sógorát elütötte egy autó. Budapestről jelentik: Vasárnap este hét óra tájban a Rákóczi-úton egy automobil elütötte dr. báró Radvánszky Antalt, Tisza István sógorát. Azonnal kórházba szállították, állapota azonban nem súlyos.

— Véres kártyapárti. Noviszadról jelentik: Vasárnap éjjel Bogdanovics Dusko novisadi iparos lakásán nagyobb társaság kártyázott. Kártyázás közben Gavrilovics Dusán rátámadt Bogdanovicsra, hogy hamisan kártyázzik és azért nyerte el a társaság pénzét. Bogdanovics és Gavrilovics között veszekedés támadt, majd Gavrilovics késsel rárohant a házigazdára és a karjába szurt. Gavrilovicsot a rendőrség letartóztatta, Bogdanovicsot pedig beszállították a közkórházba.

— Uj rendszerű motornélküli repülőgépet talált fel egy magyar pilóta. Noviszadról jelentik: Hosszu István pilóta Sziszekén új szerkezetű motornélküli gépet állított össze, a mellyel több sikeres próbafelzállást is tartott. Az új szerkezetű gép iránt már több külföldi állam is érdeklődött és amerikai tőkésök egy millió dinárt kínáltak érte feltalálójának. Hosszu azonban mielőtt értékesítené találmányát, Beogradban, Zagrebban, Novisadon és Suboticán nyilvános próbafelzállásokat fog végezni. Novisadon vidovdán napján mutatja be találmányát.

— Aki az aranylakodalma napján halt meg. Debrecenből jelentik: Szombaton délután meghalt Vég Gyula volt városi rendőrfőkapitány életének 75. évében. A halál aranylakodalma napján érte. Aznap ülték volna még az aranylakodalmat, de erre már nem kerülhetett sor s az aranylakodalmi ünnepség helyén ravatalt állítottak fel.

— Szabó Dezső megint akasztatni szeretne. Szabó Dezső, „Az elsodort falu” írója, amióta egy Fellner nevű rendezetlen felekezeti uriember kifizette helyette azt az összeget, ami miatt a kincstár elakarta árvereztetni butorait, nyakrafőre nyilatkozik a liberális lapokban a kurzus ellen. Ugyanazzal a frenetikus lendülettel, amellyel négy éve a „szeretetteljes pogrom” jelszavát kibocsátotta Székesfehérvárott, most azt mondja, hogy azokat a közhivatalnokokat, akik fölsékküldtek a titkos kurzuszervezeteknek, „a Justicia háza előtt kell fölakasztani, elrettentő például”. Konzekvens ember ez a forradalmárból ellenforradalmárra, majd most ellenellenforradalmárra átfregolizott politikai átváltozó művész: ha céljaihoz nem is, de eszközeihez föltétlenül ragaszkodik.

— Miért utazott Mikes püspök repülőgépen Rómába? Budapestről jelentik: Élénk feltűnést keltett körülbelül két héttel ezelőtt gróf Mikes János püspök repülőgépen való utazása Rómába. Mikes püspök — mint jól informált körökben beszélnek — azért utazott repülőgépen, mert meg akarta előzni Bethlen miniszterelnököt Rómában. Tájékoztatni kívánta a pápát a magyarországi katolikusok kívánságairól, egyes sérelmekről és a katolikus autonómia ügyének mai helyzetéről. Mikes püspök egyben föltárta a pápa előtt, hogy a magyarországi klerus jelöltje a kalocsai érsekségre Roth Nándor veszprémi megyéspüspök és nem Vass János népjóléti miniszter. A pápa tehát, amikor Bethlen miniszterelnök Rómába érkezett, már értesülve volt a magyarországi katolikus egyház kívánságairól. Bethlen római tárgyalásai folyamán szóba kerültek természetesen mindezek a kérdések, azonkívül még a katolikus hierarchia kérdése is. A pápa közölte a miniszterelnökkel azoknak az egyházi jogi tárgyalásoknak eredményeit is, amelyeket Mikes János püspökkel folytatott, a Habsburgokkal kötött konkordátum kérdéséről.

— Öngyilkos lett, mert nem vehetőt új ruhát. Különös öngyilkosság történt a múlt héten a biharmegyei Kisbajomban. Váradi Lajos 14 éves fiú özvegy anyja több sértést akart eladni, hogy annak árából új ruhát vegyen fiának. A sértéseket azonban nem sikerült eladni s amikor a fiú anyjával hazafelé ment, állandóan azt hajtogatta, hogy ha nem kap ruhát, felakasztja magát. Amikor délután hazaértek, a 14 éves fiú csakugyan fel is akasztotta magát egy ruhafogasra. Mire észrevették, már kiszenvedett.

— Meghalt egy hét évre elítélt fegyenc. Dudás István, akit a suboticei törvényszék kétredebéli büncselekmény elkövetése miatt hét évi fegyházra ítélt, hétfőn tüdővészben meghalt az ügyészség fogházában. Dudás legutóbb május 7-ikén szerepelt a bíróság előtt, a hírhedt Szalay-csoport bűnügyét tárgyalták. Már ezen a tárgyaláson megígázták, hogy Dudás a tüdővész legutolsó stádiumában van és a végét járja.

— Ötvenezer koronás bankjegyek Magyarországon. Budapestről jelentik: Magyarországon júliusban kerülnek forgalomba az ötvenezer koronás bankjegyek, amelyeket a magyar jegyintézet külföldön nyomtat. Az ötvenezer koronás bankjegyekkel kapcsolatban Budapestre elterjedt az a hír is, hogy rövidesen százezer koronás bankjegyeket is kibocsájtanak Magyarországon. A jegyintézet azonban erősen megcáfolta ezt a hírt és Popovics Sándor, a jegyintézet kormányzója úgy nyilatkozott, hogy százezer koronás bankjegyek forgalomba hozására még csak nem is gondolkodik. Mindenesetre az ötvenezer koronás bankjegyek is jellemzik Magyarország valutáris helyzetét, azt a napról-napra óriási mértékben emelkedő drágaságot, amely már ilyen nagy névértékű bankjegyek kibocsájtására kényszeríti a magyar jegybankot.

— Holttest a Tisza medrében. Sentáról jelentik: A csóka oldalán vasárnap délután a lepadt Tisza medrében férjholttestet találtak. Megállapították, hogy a hulla, — amelyben Zsuzsulogod Gyóka kereskedőt ismerték föl — három és fél hónapja fekszik a vízben.

Prima gépsziljakat gyárt Meikus Károly Novsad, a selyemgyárnál.

— Letartóztatták gyilkosság gyanúja miatt. Zentáról jelentik: A rendőrség a vasuti állomáson vasárnap letartóztatta Stefanovics Milosan földmivest, aki állítólag a szerbiai Lozavik községben, két társával együtt meggyilkolt és kirabolt egy gazdag kereskedőt.

SZINHÁZ

SZULAMITH ZOMBORBAN

Színház...

Filigrán skatulyában zene száll és érzések vibrálnak, derű harsog, majd izgalmas drámai jeleneteknél lélegzet szakad, — lágy melódiák és dübörgő, harsogó zenétől kísért áriák után pedig megérdemelt, lelkes tapsvihar képezi a méltó finálét.

Színházban vagyunk. Színháztalant esztendő, egyre fejlődő műkedvelő-kisérletezések, tánctermekekben, vendéglőkben végignézett dilettáns-szárnypróbálgatások vergődése után meghatottság, ünnepi áhitat ül meg a lelkeket. Piciny, kalitka a zombori színház; — de bordó, tapétás páholysorok egymás fölött, emelkedő nézőtér, zsöllyék és karosszék, foyér, kakasülő, a nagy zenekarban, a színpad előtt hegedűt, fuvolát hangolnak, a darabot pedig maga a zeneszerző dirigálja. Évek óta száműzve volt a magyar szó ebből a környezetből; most újra színházban játszanak magyar színházat...

Ez nem politikum.

Ebben a környezetben csak elvakult tan gyűlöli fanatizmus tud kivetnivalót, tilalmasat és ártalmast látni. Akadtak gyűlölködők, akik néhány hónappal ezelőtt államellenes merényletnek minősítették a magyar műkedvelők szárnypróbálgatásait. A mai darab szereplőinek még élénk emlékezetében van a »Hollandi menyecske« első próbája, amikor ők maguk asszonyok, leányok, férfiak az ablakokon keresztül pánikszerűen voltak kénytelenek menekülni botos, bokszeres, revolveres felelőtlenek illertéketlen ítélkezése elől.

Elmult... A mai előadás kiküszöbölt minden differenciálódást és, ha politikumot keresünk, megállapíthatjuk a nemzeti és nemzetiségi összetalálkozást és meleg lelkesedést, mely oktalan különválasztás helyett meleg harmóniát teremt, amely meghozza előbb-utóbb a szükséges, elmaradhatatlan megértést is.

A zombori városi színházban magyar darabot adnak és a nézőtér tekintélyes részét is magyarul nem tudó szerbek foglalják el. A zsidó ifjusági egyesület zsidótárgyú darabjában a főszerepeket két keresztény leány játsza; a rendezőség, a zenekar, a közönség sorában nyomma sincs nemzeti, társadalmi, vallási problémának. A nagyszerű előadást pedig estéről-estére újból végignézik a hivatalos hatóságok képviselői, tapsolnak, lelkesednek és jóakaratu tanácsokkal látják el a rendezőseget.

Szulamithot játsza szombat óta minden este a zombori zsidó ifjusági egyesület műkedvelő gárdája, amelynek szereplőit az egyesületen kívül álló elsőrendű erővel egészítették ki.

Merész vállalkozás műkedvelők számára Goldfaden—Donáth nagy daljátékát előadni, a lelkesedés, az áldozatkészség azonban minden akadályt legyőzött és olyan sikert hozott szereplőinek amilyenre a jugoszláviai műkedvelő előadások sorozatában eddig nem volt példa.

Lelkes emberek nagy csoportja dolgozott hónapok óta a darab színrehozásán. A díszletek anyagát kereskedők adták részben ingyen, részben potom áron, — és a vásznakból, lécekből, kartonpapírból élő keleti tájak, pompás, oszlopcarnokos paloták, jeruzsálemi szentély, kassirozott pálmákkal stilszerű, teljes illúziót keltő sivatagrészletek támadtak. A díszletek teljesen korhűek, hatásosak, ötletesek, a modern díszletezés iskolájára emlékeztetnek. Egyszerűségében legmegkapóbb azonban az utolsó kép, a jeruzsálemi szentély előcsarnokának díszlete, amelynél tökéletes expresszionista stílus érvényesül. A jelmezek is teljesen korszerűek és izléesek, anélkül, hogy egyhangúvá válnának.

Ötven szereplő és huszonkétféle zenekar képezi a személyzetet, amelynek

Mariola arckrém a legjobb arcápoló!

minden tagja teljes precizitással felel meg szerepének.

Közel negyedmillió korona költségbe került míg a darab eljutott az előadásig. — a tervezett tíz előadásra azonban már előre elkelt minden hely és már az első napon nyilvánvalóvá vált, hogy a megérdemelt nagy érdeklődés folytán az előadást a tervezett időn túl is meg kell ismételn.

Hogy minél tökéletesebbet nyújthassanak, a rendezőség meghívta Zomborba a Nyitrán tartózkodó *Donáth* Edét, a Sulamith zeneszerzőjét, aki maga vezette egy hónapig a darab próbáit és ő dirigál az előadásokon is.

Színház...

A környezettől, az épített színpadtól, a tökéletes díszletektől eltekintve, az előadás maga is színházi esték hatását keltette. A szereplők túlvannak a műkedvelői mértéken; színészek, akik belelélik magukat szerepükbe, azt kifogástalanul megjátsszák és teljes illúziót keltenek.

Sulamith szerepét *Mérő* Erzsike játszotta, megértéssel, stílusosan, tökéletesen. Kellően csengő szopránja megbirkózott a feladat nehézségével, a nagy áriák magas regiszterrel éppoly könnyedén énekelte, mint a mély tónusu dalokat. Előadása minden helyzetben biztos és érzéssel teli; a negyedik kép nagy jelenete, az örült szimuláló *Sulamith* játéka pedig megrázó erővel hatott.

Abigail finom, decens megszemélyesítőt nyert *Markovics* Bözsike személyében, aki ebben a szerepben is bizonyították adta sokoldalúságának. Hangja csengő és simulékony, táncja finom és hatásos, előadása pedig tökéletesen érzékelteti a boldog szerelmet, valamint a szerelméről lemondó nő drámai küzdelmét.

Mérő Erzsike és *Markovics* Bözsi egyaránt fő erősségei a darabnak, akik az egész előadást dominálják és méltán kiérdemlik a zúgó tapsvihart, melyben a zombori közönség legnépszerűbb műkedvelőit estéről-estére részesíti.

Absolon szerepének betöltése a nehéz énekszámok miatt nagy problémát okozott a rendezőségnek. *Kertész* Lajos ebben a szerepben nehéz feladatra vállalkozott, azonban ügyes és drámai erejű játékaival sikerült az énekes jelenetek nehézségeit is leküzdenie. A férfiszereplők közül *Fried* László (*Mojoach*, *Sulamith* apja) a legjobb, akinek hangterjedelme és drámai előadása egyaránt kifogástalanul jó. *Litschitz* Leó mint főpap, énekével, *Stebler* Ernő (*Cingilang* néger szolga) mókáival, *Zsigmond* Tibor, *Licht* Géza, *Grosz* Arnold (*Sulamith* kérői) ügyes játékaikkal nagyban hozzájárultak a darab sikeréhez. A jeruzsálemi hajadonok szerepében *Gulyás* Katóka, *Grosz* Terka, *Briedmann* Sárika, *Breuer* Rózsika, *Weil* Rózsika, *Wclsz* Gizike stílusos táncokkal nagy hatást keltettek. A többi szereplők is mind nagy érdemet szereztek ügyességükkel, táncjaikkal, karéncükkel, jelmezeikkel a darab sikerrejuttatása körül.

A darab nagyvárosi nivóju kiállítására *Breuer* Gyula ügyességét dicséri, aki maga tervezte és maga készítette az egész darab díszleteit. A rendezés nehéz munkáját *Haberfeld* Imre, *Löbl* Annus, dr. *Friedmann* Ferenc és *Sándor* Imre látta el fáradhatatlanul és a szereplőkkel együtt az ő érdemük is, hogy meleg, sikeres, valódi színházi estéket nyújtanak Zombor város közönségének. — kas.

Beogradi zeneegyesület hangversenye Sentán. Sentáról jelentik: *Manojlovics* Koszta beogradi zeneszerző vezetésével negyvennyolc tagú dalárda kedden este Sentán hangversenyt rendez. A hangversenyt az Eugen szálló nagytermében fogják megtartani, esti kilenc órai kezdettel.

Megismétlik a Lili előadását. A subotici Katholikus Legényegylet június 2-ikán és 3-ikán, szombaton és vasárnap este megismétli a »Lili« előadását. Néhány hét múlva pedig az »Igazság felé« című propaganda

darabot fogják bemutatni az egyesület műkedvelői. Az őszi színházi szezonra több operettet tanul be a Legényegylet műkedvelői operettegyüttese és így többek között a »Leányvásár«, a »Limonádé ezredes« kerülnek majd előadásra.

Színház a budapesti Margitszigeten. Budapestről jelentik: A Margitsziget jelenlegi bérlőjének, a Grünwald és Schiffer cégnek opciója a sziget bérletére június elsején lejár. Közgazdasági körökben elterjedt hírek szerint az eddigi bérlők átadták a bérletet egy magyar-amerikai bankcsoportnak, amelynek vezetői a *Faludi*-testvérek, a budapesti Vig-színház volt tulajdonosai. Az új bérlők a Margitszigeten *színházat akarnak építeni.*

SPORT

Csütörtökön játszik le a Sand-Sombori Sport bajnoki mérkőzést. A bajnokság legfontosabb és legérdekesebb mérkőzését: a Sand-Sombori Sport meccset kölcsönösen meg egyezés alapján csütörtökön játszik le a csapatok Somborban, a Sport pályáján. A Sand komplett csapatával áll ki (Heldt és Dért ifjúsági erőket pótolják), hogy a vezető posícióját, amelyet eddig nagy küzdelmek árán tudott megtartani, végleg biztosítsa magának. A subotici csapat ellen a somboriak is legerősebb együttesüket küldik harcba, úgy hogy az idény legizgalmasabb mérkőzésére van kilátás. A döntőmérkőzés kimenetele az erőviszonyokat tekintve teljesen nyitott. A Sand, amelynek védelmi erőssége: Field katonáskodik, csupán a közvetlen védelmében bízhatik, amely ha jól megállja helyét vereséggel nem hagyja el a pályát.

Novisad: N. A. K.—Juda Makkabi 1:1 (0:0.) Barátságos. Bíró: Zsivánovics. Változatos szép játék. A Juda Makkabi a második félidő elején Radó révén szerezte meg a vezető gólt, amelyet a N. A. K. a félidő végén egyenlített.

Megalakult a novisadi Munkás Sport Egylet. Novisadról jelentik: A Munkás Sport Egylet *Todorovics* elnökségével megalakult. Az egyesületnek eddig 250 tagja van.

Külföldi eredmények. Göteborg: Gais—D. F. C. (Prága) 3:2. Basel: Bolton Wanderers—Nordstern 2:1. Bécs: Rapid—W. A. C. 4:2; Sime-ring—Amatör 1:0; Hakoah—Wacker 1:0; Vienna—W. S. C. 1:0.

Csehszlovákia—Olaszország 5:1. A Prágában 35.000 főnyi közönség előtt lezajlott mérkőzésen a csehek valóságosan tönkrevették az olasz csapatot. A gólpórt Sedlack nyitotta meg egymásután lött 3 góllal, majd Dvoracek és végül Kozeluh lött gólt. Az egyetlen olasz gólt Moscardini csinálta. A meccset a bécsi Retscrury vezette.

Budapesti futballeredmények. A magyar bajnokság döntőmérkőzése az F. T. C. és U. T. E. között eldöntetlenül végződött, tehát az M. T. K. bajnokesélyei megszilárdultak. Az újpestiek, akik leginkább veszélyeztették a bajnokcsapat pozícióját, az F. T. C. ellen elszánt kemény küzdelmet vívtak, de a győzelmet a nagy-szerűen működő F. T. C. védelem játéka miatt nem tudták megszerezni. Az U. T. E.-ban a két Fogl és Poulusz, az F. T. C.-ben Pataky és Takács II játszottak kitűnően. Az utóbbi a második félidő közepén bokaficamodást szenvedett. — A B. T. C. 3:1 (3:0) arányban megverte a III. ker. indiszponált csapatát. A B. T. C.-ben játszott Winkler, az M. T. K. volt válogatott játékos. — M. T. K. tartalékokkal könnyen győzött a szegedi Vasutasok ellen, akik a Ma-

gyar kupáért álltak ki a bajnokcsapat ellen. A Corinthian diért a Vasasok játszottak a T. T. C.-vel, amelyet 2:1 arányban megvertek. — Beac—Postás 3:1; Utse—Testvérség 0:0; 33. F. C.—R. T. K. 1:0; Ekerszerészek—N. S. C. 2:1.

A N. S. C. uszóversenye. Budapestről jelentik: Az N. S. C. vasárnapi uszóversenye kitűnő eredményeket hozott. A 150 yardos hátuszásban Bartha N. S. C. 1 p. 53.4 mp.-el megjavította két év előtt felállított 1 p. 56 mp.-es régi országos rekordot. A 100 méteres női gyorsuszásban Dénes Irén (N. S. C.) 1 p. 39.8 mp.-es idővel ugyancsak országos rekordot állított föl. Egyéb eredmények: 200 m. 1. Gáborfj N. S. C. 2 p. 32.8 mp. 2. Balikó N. S. C. 50 m. gyors. 1. Schenker N. S. C. 28 mp. 2. Czelle III. ker.

Két új magyar rekord. Mint Budapestről jelentik, a K. A. O. E. atlétikai versenyen két új országos rekordot állítottak föl. Az egyiket Kurunczy, aki a 300 méteren egyedül 35.6 mp.-et futott, a másikat pedig Grossz M. T. K., aki a 2000 méteren futott ki 5 p. 49.7 mp.-el országos rekordot. A versenyen kívül kitűnő időt ért el Fonyó M. T. K., aki a 800 méteren 1 p. 59.2 mp.-el a 28 m. előnnyel induló Görög M. T. K. után a második lett. Gerő K. A. O. E. a 100 métert 11 mp. alatt könnyen nyerte.

TÖZSDE

Zürich, május 28. Zárlat: Berlin 0.0099 (0.0100), Amsterdam 217.205 (217), Newyork 554.75 (554.875), London 25.675 (25.665), Páris 36.80 (36.70), Milano 26.575 (26.55), Prága 16.555 (16.55), Budapest 0.1025 (0.103875), Beograd 5.85 (5.85), Varsó 0.0106 (0.0105), Bécs 0.007825 (0.0078125), Osztrák bélyegzett 0.007825 (0.007825).

Budapest, május 28. A devizaközpont hivatalos árfolyamai: Valuták: Dollár 5230—5380, Cseh korona 156—162, Márka 8.70—9.90, Osztrák korona 7.40—7.70, Lei 29—31, Angol font 24150—24750, Francia frank 350—360, Lira 250—260, Lengyel marka 10—11,20, Dínár 55—57, Svájci frank 945—975, Léva 45—47, Holland forint 2041—2101, Dán korona 968—998, Svéd korona 1389—1439, Belga frank 297—307, Norvég korona 838—868, Devizák. Newyork 5220—5370, Prága 156—162, Berlin 8.20—9.40, Bécs 0.0740—0.0770, Bukarest 28.50—30.50, London 24130—24730, Páris 345—355, Milano 250—260, Varsó 0.1000—0.1120, Beograd 55—57, Zürich 940—970, Szófia 45—47, Amsterdam 2041—2101, Kopenhága 264—998, Stockholm 1389—1439, Brüsszel 297—307, Krisztília 838—868, Napoleon 18900.

Értéktőzsde. (Zárlat): Magyar Hitel 49000, Osztrák Hitel 14900, Salgó 110500, Rima 27390, Déli vasut 10500, Államvasut 95250, Kohó 114000, Atlantika 18000, Kőszén 363000, Papír 10300, Szlavónia 12100, Földhitelbank 37000, Viktória 37500, Keresk. hitel 8600, Kereskedelmi Bank 63000, Beocsini 146000, Urikányi 210000, Lang 42750, Lipták 4950, Schlick 31500, Brassói 88000, Zabolai 30500, Baróti 5250, Cukor 460800, Klotil 18250, Temesi szesz 22000, Mútrágya 77000.

ABácsmegyei Napló 142-ik számához

Aki június 30-ig ezeket a szelvényeket összegyűjti és beküldi, az 1/2 évi időtartamra baleset ellen

1000—dínár erejéig halál

2500—dínár erejéig rokkantság

esetére a

Rossija-Foncière

biztosító és viszontbiztosító társaságnál díjmentesen biztosítva lesz

MEDOS

garantált legjobb minőségű

mézes
légyfogó
mindenütt kapható
Unio-družba
Maribor

3982

Bosnafilm: Césár Borzís.

Bosnafilm: Sergije Panjin.

Bosnafilm: Sodoma és Gomora.

Bosnafilm: Karneval zjormcke.

Bosnafilm: Ferante Nápoly hóhéra.

Bosnafilm: A vadonban.

PÉNZ KAMATRA!

Ki öhajítja a pénzét jól befektetni???

Biztos helyen és megfelelő jó kamatok ellenében!!!

A legkisebb összegtől, a legnagyobb összegig!!!

Olyan határidőre, amíg azt a kölcsönadó kívánja.

Biztosítékek: Első helyen való betétkészítés, bankgarancia, vagy egy nagyobb bank betétkönyve.

Ajánlatok „S C M O L K A” hirdetőbe, Novi Sad, Futoški put 2. Telefon 276. küldendők. 4054

Dr. Andrejevics Andra fogászati specialista fogorvosi és technikai műtermét egyévi berlini és bécsi tanulmány után megnyitotta és minden fogászati munkát a legmodernebb kivitelben teljesít. Fogászati laboratóriumában a technikai munkákat fogorvosok részére is Alesch ur, a bécsi fogászati egyetemi klinika volt főnöke végzi. Rendel. d. e. 9—12 és d. u. 2—5-ig Kralja Petra Park 7. számú házban az emeleten (volt Reichl-palota). Telefon 4—52.

Molykát ellen megőriz

Szörmeárut

Ruhaneműt

Szőnyeget

3485

a legmodernebb technikai berendezéssel

Spitzer Lajos szücs

szörmeáruháza

Subotica, Sokolska ul.

Kertesi Drug Subotica

Vojv. Putnika trg br. 14. (a vasutagazgatósággal szemben.)

Fuvarlevél felülvizsgáló és vizsátelési osztálya

A legkiválóbb szakértőkkel fuvarlevelet felülvizsgál és az esetleges vizsátéseket a lehető leggyorsabban vizsgálja meg, vagy bármely más vasuti és díjazású ügyekben felvilágosítással szolgál.

NYILTTÉR.

Mély megilletődéssel jelentjük, hogy munkatársunk

Burković István ur

hivatásának hűséges teljesítése közben, 1923. május 21-én 51 éves korában, rövid és súlyos szenvedések után, Novi Bečejen elhunyt.

Novi Bečej, 1923. május 22-én.

Emlékét mindenkor kögyelettal fogjuk megőrizni!

Lichtschein Márton és Társa cég és személyzete.

Értesítés.

Értesitem a n. b. olvasó közönséget, hogy Vig Zsigmond kölcsön-könyvtárát átvettem s azt a legujabb művekkel kibővítve megnyitottam.

Macko Ferenc
trafik, Zrinjski trg. 9.

3961

Hirdetmény.

Nyugdíjazás folytán a kántor-mészözi állásra pályázatot hirdetünk. Javadalmazás: lakás, kert, sechita liszt, fa, készízetés megegyezés szerint. 40 évnél nem idősebbek pályázhatnak. Mohel és szerb-horvát nyelvet is bírók előnyben részesülnek. Próbaelőadásra csak meghívottat bocsátunk. Utiköltség csak a megválasztottnak jár.

Bezdán (Bačka S. H. S.) 1923. május hó.

Nagy József
izr. hítk. jegyző

Loschitz Aladár
elnök.

3941

Az adófizetők figyelmébe!

Van szerencsém a n. é. adófizetők tudomására adni, hogy Dr. Matić Milan novisadi ügyvéd irodájában (Kralja Petra u. 11.) adó és pénzügyi szakosztályt nyitottam és így megbízások alapján eljárók a következő ügyekben:

Házbéradó- és kereseti adóvallomások, valamint jövedelemadó és vagyonadó, továbbá hadinyereségadó vallomások és egyéb adóbejelentések kiállításánál.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek összes vallomásai és bejelentései kiállítását külön alosztály végzi.

Bélyeg- és jogilletékek valamint díjak kiszabásához szükséges bizonylatok beszerzését végzem. Az illetékkiszabások és fizetési meghagyások felülvizsgálását valamint a jogorvoslatok készíztését vállalom.

Megbizást elfogadok a fogyasztási adóügyekben ugymin szesz-, sör-, cukor-, ásványolaj-, boritaladó-, sójövédéki, italmérséi-, dohányjövédéki italmérséi és dohányárusítási engedélyek) valamint a jövedéki kihágási ügyekben.

Képviselőt vállalom az összes politikai és pénzügyi hatóságoknál valamint az adókiivető- és adófel-számamlási bizottságoknál egyenesadó és közvetett adóügyekben. Ezen bizottságok előtti tárgyalásokat vidéken is elintézem. Közbenjárások a magasabb másod- és harmadfoku pénzügyi hatóságoknál továbbá az államtanácsnál.

Különös fontosságu, hogy az összes vallomások és bejelentések vonatkozó rovatai helyesen állittassanak ki és idejekorán adassanak be, miért is az adókötelesek saját anyagi érdekeik megvédése érdekében helyesen cselekszenek, ha vallomásaik kiállítását, adóhatározataik és adóíveik stb. felülvizsgálását hozzáértő egyenekre bízzák.

A nemrég mult igazolta, hogy az adókiivető bizottságok a legtöbb esetben csupán azért állapították meg az adókötelesekre sérelemesen az adókat ugy az egyesekre, valamint a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek terhére is, mivel a vallomások tudatlanságból helytelenül állittattak ki, vagy azokat elkésve mutatták be.

E körülmény indított arra, hogy kellő gyakorlati tapasztalatokkal is bíró, elsőrendű volt szaktisztviselők alkalmazásából nyissak Dr. Matić Milan a novisadi jövedelemadó, vagyonadó és hadinyereségadó kiivető bizottság volt elnöke ügyvédi irodájában külön szakosztályt a jogsegélyt kereső adófizetők részére.

Vidékiek ügyeit levéleli megkeresésre azonnal elintézem.

Novisad, 1923. május hó 24-én.

ČUK DANILO

a novisadi kerületi pénzügyigazgatóság ny. inspektora.

4005

Pintér mesterek figyelmébe!

Nagyobb mennyiségű prima szlavoniai száraz **dongafát**

napi áron, kisebb és nagyobb tételben bármely állomásra szállíthatok

Spitzer Herman
Sombor, Karađorđe ul. 8.
Telefon 229 és 228.

Uj és használt ZSÁK

PONYVA ZSINEG

állandóan raktáron, a legolcsóbb napi árakban

Gombos Lajos

Sombor (Huspiacz)
Telefon 19. Postafiók 41.

AGYAG

kályhásoknak, cserepeseknek és tőzállóanyag gyáraknak

ELADÓ

Írásbeli kérdezősködések „Tonerde III-65” jelige alatt az Interreklam d. d. Zagreb, Palmotićeva ulica 18. intézendők.

Eredeti amerikai

kéveköto Manillára

kérjen árajánlatot

Rein Izsó Sombor

zsák-, ponyva- és zsinag kereskedésőtől
Telefon 133.

EREDETI LIPTÓI
TURÓ
TRAPPISTA és CSEMEGE
SAJTOK
FRISS
TEVAJ
CSAK NAGYBAN

FABRIKA SIRA „NADA”
CENTRALE SUBOTICA
Telefon 650. — Saját ház.

10 HP. nyersolajmotor
eladó Brödernél,
Mali Liman

4056

Veliki Bečkerekén egy 60 év óta fennálló

fűszerüzlet

családi okok miatt **sürgösen eladó**

Reflektánsok forduljanak Kadelburger Lipóthoz, Veliki Bečkerek, Brigadir Ristića utca.

Teljesen új, jól felszerelt 4022

kalaposműhely

modern nagy helyiséggel esetleg anélkül **eladó**

Róth Ferencnél Subotica, Jelašićeva ulica 8. szám. Ugyanott egy Wertheim-szekrény eladó.

FÜZFA

1400 ői

hasáb-doroné kisebb nagyobb tételben Vukovár-Dunapart azonnali szállításra

ELADÓ

Danilo Gergurov i Sin
Sombor
Telefonszám 93.

Eladó

egy teljesen berendezett

5 járatu malom

Kapható esetleg külön-külön a malom egyes részei is, ugymint: — 1 Wohanka gyártmányu 35 lóerő nyersolajmotor. 3 henger. 2 kő. 1 új kopató. Cilinderek, szijak, és más egyéb felszerelések. 3750

Wiener Mátyásnál
Brestovac (Bánát)

BERSON

Malomszakember több évi gyakorlattal

malom-bérletet

keres. Cim: „FORTUNA” hirdetőben, Subotica, Strossmajerova ulica 2.

3987

TISZTVISELŐ

aki főként vevőa látogatását végezné, szerb és német nyelvtudással egy Novi Sadi fűszer- és gyarmatáru ügynökségi cégnél

kerestetik

Fizetési igényeket megjelölő ajánlatokat „Szorgalmas” jelige alatt „Schmolka” hirdetési irodája Novi Sad továbbít. 4055

FÜSZER és VASKERESKEDŐ, izr.,

jobb utazói, üzletvezetői vagy egyéb bizalmi keres, lehetőleg felsőbácskai cégnél. Munkáság tekintetében a legmesszebbmenő igényeknek megfelel. — Cim a kiadoban. 4051

Trifajli köszönet

vagontételekben, minden mennyiséget azonnalra szállít

Vuković i Drug

Senčanski put, bofordulva Lička ul. 9.
Telefon: 450.

4042

AKSENTIJEVIĆ és FIXMANN

hirlapterjesztő és hirdető vállalat

Telefon 22-22 **BEOGRAD, Skopljanska 18.** Postafiók 176
Folyószámla a Prágai Hitelbank beogradi fiókjánál.

KÖZÖLNEK: hirdetéseket az S. H. S. királyság minden lapjában, eredeti kiadóhivatali árakon.

LEVELEZÉS: szerb, horvát, magyar, német, angol, olasz és francia nyelven.

Első Sombori Kocsigyár

Kérjen árajánlatot!

Kérjen árajánlatot!

Készít:

mindenféle új hintókat, vadász- és hajtókocsikat a legjutányosabb árban

Vállal:

mindenféle hintó-javitást, legjobb munka, mérsékelt árak mellett.

Saját kárpitós műhely

készít és javít matracokat, saisonokat és bőrgarnitúrákat.

Kubikos talicskák

téglagyári és egyéb tragacsok, vasalt és yasalatlan állapotban.

Kész hintók állandóan raktáron.

Elvünk: elsőrendű munka, mérsékelt árak!

1923

TELEFON; 19.

FOGLALKOZÁS

Morgoló, nímzo csak elsőrangú munkásnöket állandó munkára keresek. Cím a kiadóhivatalban.

Sürgösen keres házi kisasszonyi vagy házi vezetőnői állást lehetőleg puztára okl. tanítónő és övönő. Sombor, Sontai-ut 11. 4958

Rövidáronagykereskedés részére felvétetnek: *utazó* Bánát, Bácskában jól bevezetett feltétlen komoly ügyes, megbízható: *helyi ügyök* helyben jól bevezetett megbízható: nagyobb 17-18 éves kifutóiu, csakis megfizethető: izraelita leány, ki német nyelvet bírja és háztartásban is jártas, fiatal vagy idősebb. Cím a kiadóban. 4066

BÉRMÁLÁSI AJÁNDÉK

ÓRAK és ÉKSZEREK leszállított áron kaphatók

ADÁM ékszerésznél Rudics ul. 6. Szent ház.

ILIJA SÁGI

FÜSZER- és CSEMEGE KERESKEDÉSE SUBOTIGA HUSPIAC

TELEFON 448.

DIAMALT

Pékek figyelem! "DIAMALT" a Hauser & Szooska gyárból Wien-Stadtiau, békebeli minőségben, kapható kizárólag a vezérképvisleténél Jugoslavia számára

Eduard Dužanec, Zagreb Lerakat Strossmajerova ul. 10. Ovakodjunk poraiaku vagy folyékony utánzásoktól.

Oxigen

Mütrágya, Kékkő 98/99 %-os Gépolajok

Tavotta-zsir Nyersolaj Padlóolaj

I.-a koksz I.-a faszén

Köszén

Kocsikenőcs sárga és fekete 1778

Benzin

Petróleum

Hoffmann-féle Rizskeményítő

Parafin gyertya

Kátrány fedőlemez

I.-a kovácszen

legelőnyösebb napl áron beszerezhető:

Gombos Iare, Sombor

Sv. Rokova ulica 21.

Telefon 186.

Állandó nagy raktár!

Kérjen árajánlatot.

Intelligens német nevelőnő állást keres Novisadon. Szíves ajánlatokat »Wien« jellegre a kiadóba kér. 4063

Ügyes, kifogástalan aszszony, lehetőleg zsidó keresztetik házvezetőnőnek illetőleg szakácsnőnek. Az illető családtagszámba megy. Singer Mór Vel-Kikinda. 4090

Hivatalnoknő szerb, magyar nyelvismerettel felvétetik Mlinarević szücsnél Városi székház: fizetés megegyezés szerint. 4061

Sochet, ubodek, hitoktató állást keres. Szíves megkeresések »Pallas« hirdetővállalatnál Subotica, Pajo Kujundžića-utca 4 »Kis család« jellegre kércnek. 4570

Egy ügyes kávéseleány felvétetik. Steiner cukrászda, Subotica. 3976

Két kéményseprősegédet keresek azonnali belépésre. Radisity Iszo, Sruobran Bačka. 3954

Kaucióképes 32 éves, nős ember pénzbeszedő vagy raktárnoki állást keres. Beszél szerbül, magyarul és németül. Ajánlatokat »Megbízható« jellegre a kiadóba kér. 3975

Gyógyszerészgyakornok, kezdő, esetleg valami gyakorlattal magyar német s valami szerb nyelvtudással azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatokat a lap kiadóhivatala továbbít. 4039

Tűzőnő azonnala kerestetik. Polgár Rudolf cipőfelsőréskészítő, I. Trenkova-u. 9. Dr. Sánta szanatóriuma mellett. 4038

Keresek egy idősebb urileányt két kicsi gyermek mellé. Ajánlatokat kérem a kiadóban megadott címre küldeni. 4037

Utazó, a vasszakmában teljesen jártas, hosszabb gyakorlattal és megfelelő referenciákkal, szerb német, magyar nyelvtudással, lehetőleg nőtlen, alkalmazást talál »Barze« Vaskereskedelmi R.-T.-nél Subotica, Telefon 123. 4020

Drogulistasegéd, komoly, megbízható, több éves bizonyítvánnyal, szerb, német és magyar nyelv tudással, felvétetik egy nagy drogériában. Cím a kiadóban. 2943

Egy jó munkás doznárségéd jó fizetéssel felvétetik. Uveges Antal, B.-Iopola. 4018

Perfekt szakácsné felvétetik. Rottmanné, VI., Vukovičeva-utca 26. 4016

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állástkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din, negyedévre 135 din. Kérdezőkördésekhez válaszbélyeg melléklendő.

Szakácsnőt és egy szobalányt azonnali belépésre keresünk. Kohán-malom, Senta-ut. 4009

Jogvégezt ember Irodai gyakorlattal, ki szerbül, németül ért, de nem perfekt, állást keres ügyvédi irodában, bankban vagy más nagyobb kereskedelmi vállalatnál. Szíves megkereséseket Fortuna hirdető Subotica továbbít. 3910

Ügyes butorasztalos-segéd felvétetnek, politurozás szükséges. Wágner gépjárműszerszabó, Džombolj. 3983

VÉTEL-ELADÁS

ZÁLOGINTÉZET

Értéktárgyakra kölcsönt ad. Egyszerű szállításra köpenyszövet, ékszerek, női-kalapok, cipők, ruhák eladó. Bogovičeva-(Kini-zi)-utca 12. 686

Eladó lézverem. III. krug, Beogradska-utca 103. 3962

Nagytekű ház eladó. Ipartelepnek vagy kertészetenk alkalmas. Bővebbet Eisler Izsónál, parátok temploma során. 4050

Ház Horgoson főuccán, 3 uccal 2 udvari szoba, sok mellékhelyiség nagy veteményeskert eladó. Donáth Andor Horgos. 4052

Ujjonnan épült vendéglő város közepén, piac közelében nagy teremmel, négy ivószobával, színpaddal, teljes berendezéssel eladó. Ivanits József Ada, Bácska. 4058

Cséplőgazdák! Üzemek! és téglagyárosok! Ajánunk búkkhasabot gyertyádozongot szentet és kovacszenet csak vaggontételeben. Megérkezett egy vagon külföldi koksz! »Ignis« tüziányagkereskedése Subotica. Érdeklődni Wirthnél is, vasutigazgatóság, írásban lehet. 4026

Eladó jégverem. III. Petrogradska-utca 103. 3962

RÉVAI ADOLF SUBOTICA

Tercizijina ulica 1. — Telefon 551. Ajánl: beremendi kőből égetett elsőrendű fehér darabos meszet, kőmentes építő meszet, beoćini portland cementet, száraz velázott búkkfaszenet vaggontételeben és kicsinyben. Faszén csomagolva is kapható.

Schlager Henrik bőrdődős Subotica, Kralj Alexandrova-utca, Farkas-ház. Állandó nagy raktár saját-készítményű uti- és kézi-bőrdődőkben, kalapbőrdődőkben, piaci táskák, ridikülök, erszények és mindeuféle bőráruban. Javitásokat szakszerűen és pontosan eszközöl. Jutányos árak. 3688

Cséplőshez való bel- és külföldi prima szentet valamint kovácszenet azonnali szállításra ajánlok Jovan Sijašić szennagykereskedő Subotica, Telefon 839. 3405

Eladó egy 40 HP autóbenczinmotor, csónakba is igen alkalmas. Jánosi Béla Novisad, Futoška 64. 4057

Női kalapüzlet raktárral, berendezéssel együtt átadó. Cím a kiadóban. 4049

Jóforgalmu üzlet teljes berendezéssel, áruval együtt, más vállalkozás miatt olesón eladó. Csak komoly vevők jelentkezzenek. Bővebbet Báló dohánytőzsdéjében. Bezdán. 3981

Kipróbált hajszesz szabadalma iparigazolvánnyal eladó. Kónya, felsőkereskedelmi iskola. 3913

Egy teljesen új tavaszi nőikabát 800 dinárért eladó. Érdeklődni »Pallas«-nál, Pajo Kujundžića-u. 4. 4044

Eladó 18 család méh. Kádár Lajos fűszerkereskedő VI. Save Tekelija-utca 30. 4041

Étkezde és kávécsarnok jól bevezetve, sürgösen eladó, esetleg a helyiség átadó. Cím a kiadóban. 4026

Cukrászberendezéshez stélási, pult, márványkővek és jó állapotban lévő fagyaltgép eladó. Cím a kiadóban. 4017

Alig használt malomtrüörök kaphatók. Megtekinthetők Rajcsic Józsefnél Subotica, Somborski put 41. 3988

ZÁLOGINTÉZET

becsüese ékszerekre díszkréten kölcsönt közvetít. Brillánst, aranyat és ékszereket a legmagasabb áron vesz Pátkay, Iván Antunovič-utca 4, volt Kállay Albert-utca. 3870

Eladó egy kis fedéres stráfkocsi, egy négykerékű üzleti kézikocsi két lóra való szerszám, egy kocsi alja, továbbá egy férfi varrógép. Czernyakovits Lajos, vasut felé bődés. 4008

HULLADÉKERT PÉNZT. Legmagasabb napi áron veszünk vörös, sárgaréz, ólom, horganyt, öntött vas-hulladékokat Megyanszky és Társa vaskereskedők Subotica (a városház átellenében). Telefon 360. 6028

Máv., 48 colos, felépített és egy Grappel javított magányos cséplő olesó áron eladó. Fagyaltgép, abrichter, nagy, eladó. Szalma- és tözkekrázótengelyeket készít felelősség mellett Kozma Imre gépműhely, Csantavir. 3825

Homokfutó hintó, kitűnő karban, jutányosaa eladó. Alexandrova 9. 3892

Törmelék nickelt, rézet, alumíniumot és rétegfémot legmagasabb áron vesz Martinovics D. D., Kula.

KÜLÖNFÉLE

Helybelli és vidéki sütők figyelmébe! Kenyér-sütéshez szükséges szánok ötször minden szám egytől százig kapható inekent 1 dinárért. Minerva-nyomda, Subotica. 3964

Keresünk azonnala a beltéren két szobából álló irodahelyiséget esetleg berendezve. Cím a kiadóban. 4064

E hó 27-én, vasárnap délután 4-től 8-ig elveszett egy ezüst rózsafűzer Palicsától Suboticaig. Megtaláló álló jutalomban részesül ha a kiadóban leajlja. 4059

Beltéren különbejáratu butorozott vagy butorozatlan szobát keresek azonnala. Cím a kiadóban. 3927

Keresek két szoba-konyhából álló lakást azonnala. Lelepeést fizetek. Hoffmann József fűszerkereskedő, csirkepiac. 4014

Larucin kapszula (egészségügyi minisztériumtól engedélyezve) gonorrhoeás betegségeknel minden más külföldi gyártmányt fölülmul. Kapható minden gyógyszerertárban és drogériában. Főraktár Hősgyógyszertár, Subotica, főpostával szemben. 2417

Zongorázik? Ne okozzon gondot önnek a kották beszerzése, rendelje egyenesen tőlünk, postafordultával bármit megkap. Meta vez zzeneműkereskedés, Timisoara Románia, Jegyzék ingyen. 11733

Mérnök irodának alkalmas butorozott szobát belterületen keresek. Ajánlatot a kiadóba kérek. 3986

Társat keresek ujonnan berendezett vas- és réz-öntődéhez. Csak személyesen tárgyalok. Vosnyák Ferenc, Vel-Kikinda. 3859

Fierst cultrászda Subotica, IV., Harambačićeva-ut. 23 a képezde mellett, szakmába vágó megrendeléseket pontosan házhoz szállít. Ugyanitt márványasztalok és ablakok eladók.

Modern előnyomda berendezéseket szakszerűen szállít Leopold Sámuel, Senta. 2770

Zsák
Ponyva
Zsineg
Rein Izsó Sombor
Telefon 133. 2064

Egy teljesen jókarban levő komplett **cséplőgép garnitúra** 8 HP erős **eladó**
JAGODICS FERENC gépműhely tulajdonos **BEZDÁN, BAČKA**

Asztalos mesterek és butorgyárosok figyelmébe!
Ujlag érkezett mindenféle külföldi **NEMES FURNIR**, kisebb nagyobb mennyiség azonnal szállítható.
SPITZER HERMANN Sombor, Karađorđe u. 8. Telefon 229 és 228. 3003

Menyasszonyi ajándékok, jeggyűrűk, ékszerek legolcsóbb beszerzési forrása
SCHEUER GÁSPÁR ékszerésznél, Sombor. Kérjen árajánlatot. Aranyért legmagasabb árat fizet. 3066

Legszebb **bermálási ajándék az IMAKÖNYV** Nagy választékban, legolcsóbb áron kapható **Krécsi A. Nándor** Subotica, Jelačićeva ulica (Kunetz ház). Vizonteladóknek nagy árkedvezmény 3053

GROZIT BŐR-FEDÉLLEMEZ
Erős! Tartós! Vihartálló!
Csak az a valódi GROZIT bőrlémez, melynek tekercsei ezen címkével vannak ellátva! **UTÁNZATOT NE FOGADJON EL!**
Gyártja: — Beogradi Asphalt és Kátrány Vegyitermek Gyára Beograd Vuka Keradžića 6.
GYÁRTMÁNYAINK: Asphalt és kátrányfedőlemez, asphalt szigetelő lemez, köszénkátrány, szurok, fedél-lakk, bitumen, asphalt mastix stb., stb. — Műszaki osztályunk vállal és készíti: Asphalt-járda, kocsu-ut és beíró helyiségek burkolását tiszta természetes aszfalttal. — Vízmentes lefedések, elszigetelések aszfalttal és aszfalt elszigetelő lemezzel. — Tetőfedést kátránylemezrel tiszta természetes bitumenből készült szagtalan aszfalt fedőlemezzel és kőreglemezzel. — Nedves falak száraztételét. — Tala víz elszigetelését saját rendszerünk szerint. — Öreg tetőjavítást és kátrányozást. — Facementet öt évből jobbatás mellett. — Szerzőnyme: GROZIT. — Telefon 27-20.